453

VÅRBLOMMOR

Illustrerad Kalender

Säljes till förmån för det blifvande skydds-hemmet för små värnlösa flickor.

Pris: 1 kr. 50 öre.

VÅRBLOMMOR

ILLUSTRERAD KALENDER.

SÄLJES TILL FÖRMÅN FÖR DET BLIFVANDE SKYDDSHEMMET VID HUDDINGE.

Lad dem aldrig forføre til at tro, at Livet er tomt — selv om det er rigt paa Smerte. Enhver k a n *give Livet Indhold ved at gøre efter Evne andre vel.*

Herman Bang.

STOCKHOLM.
E. A. TEGNÉR.
(I DISTRIBUTION.)

Till alla dem, som godhetsfullt stält sin penna eller sitt ritstift till kalenderns förfogande, ber jag härmed få frambära mitt varma och uppriktiga tack.

Måtte ej de medverkande misstycka ordningsföljden! Den ytterst knappa tid, som stått mig till buds, har, jemte omständigheten att bidrag anländt ända in i sista timman, tyvärr omöjliggjort all uppställning efter någon viss norm. Af sist nämnda skäl blef det äfven nödvändigt att trycka de längre prosastyckena samt senast inkomna dikter med petitstil — en anordning, som jag vågar hoppas de högt ärade författarne ursäkta.

I "Vårblommor" mötas vidt skilda lifsåskådningar, pennor från literär höger och venster löpa här jemnsides. Om saken, som det här gäller, äro dock alla eniga, i erkännandet af att något bör göras mot ett vidrigt samhällsondt. Och då torde enskilda meningsskiljaktigheter i öfrigt betyda föga eller intet.

Utgifvaren.

STOCKHOLM, 1886.
KONGL. BOKTRYCKERIET.
P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Bleka barn!

Bleka barn, som vilse vandrar
I den vida verld.
Arma barn, som mången klandrar,
Der från skyddad härd
Kylig blick han flyktigt sänder
Bort mot nödens mörka gränder.

Jag har sett dig, stackars liten,
Allt för ofta blott.
Kinden frusen, drägten sliten
Du i vimlet stått:
»Goa herrn, en slant!» jag hörde
Då förbi dig vägen förde.

Barnaoskuld ej belyste
Alltid dina drag.
Ofta nog för dem man ryste
Då i öppen dag
Hyckleri och djerfhet trädde,
Attributer som ej klädde.

Ej från dina läppar ständigt
Sannings engel flög.
Stundom ock din hand behändigt
Till en stöld du smög.
Se'n du kunde gå, din vana
Blef att följa lastens bana.

Ack, men lärdes du att skilja
Då på svart och hvitt?
Växte ej din späda vilja
Så som ogräs fritt?
Fick ej tistlar qväfva brodden
Af den första himmelssådden?

Offerlam från armods boning,
Du kan räddas än.
Du har rätt till en försoning.
Låt oss skänka den!
Låt oss skydda, icke klandra,
Bleka barn, som vilse vandra.

Toivo.

Ett påbud af Carl XIV Johan.*)

För en liten tid sedan**) läste jag i Aftonbladet ett referat ur Bohusläns-tidning innehållande ett minne ur

*) Sedan jag upphört med mitt författarskap, har jag ej kunnat tjena dem, hvilka hedrat mig med begäran om bidrag till ett eller annat ändamål. Men det nu ifrågavarande är så ömmande, att, fast jag icke kan lemna något nytt, jag tror, att närvarande lilla historiska bit ur Illustrerad Tidning (af min man, J. G. Carlén, utgifven under tre år, sednast 1860) möjligen kunde passera.

Emilie Fl.-Carlén.

**) Detta skrefs ursprungligen 1866.

Strömstads krönika jemte en ingress, deri jag af berättaren erinrades om min glömska att i de teckningar, som jag nyligen utgifvit öfver min födelsebygd (»Skuggspel») icke ha omnämt det vackra draget af tullförvaltaren Bellander under eldsvådan i staden 1816, då han genom sin själsnärvaro räddade den från ödeläggelsen af en krutexplosion. Tyvärr kan man ej minnas allt hvad som är värdt att minnas; men då jag nu återigen fått en erinran om någonting glömdt, skyndar jag att reparera mitt fel. Förra gången var det fråga om en stor enskild handling; denna gången gäller det en historisk egendomlighet, fullt värd att icke råka i glömska.

När man 1788 i Strömstad fick säker underrättelse om det stundande besöket af de danska trupperna, medan svenska armén låg i Finland, så, medan stadens pojkar öfvade sig i krigiska bardalekar och pigorna bråkade sina hjernor med utfunderandet huru det skulle kunna kännas att möjligen en vacker natt somna som riktiga svenskor, men vakna som danskor eller till och med som ryskor — ty syntes ej farliga ryske kryssare i närheten — då beslöto stadens två enda militärer, såsom jag i »Skuggspelens» förra del omtalat, att i samråd med några goda medborgare bilda en frikår och från Göteborg anskaffa kanoner och ammunition till stadens försvar.

Nämde pjeser fingo sin plats på Laholmen, minnesrik i åminnelse efter tordensköldska anfallet under Carl XII, hvars skansar man nu sökte sätta i någorlunda tjenstbart skick. Men någon bravur blef ej af denna gång, emedan prinsen af Hessen, den danske generalbefälhafvaren, bemäktigade sig hela krigsattiraljen, med undantag af två kanoner, hvilka längre fram i tiden

af Gustaf IV Adolf förärades staden att gömmas såsom ett minne af dess välförhållande. De blefvo således qvarliggande på Laholmen såsom tvenne onyttiga troféer.

Efter kriget 1808 kom ändtligen ett efterlängtadt tillfälle att låta de stackars kanonerna få spela något annat än en stum roll Stadens alla unga gossar sköto nemligen med dem hvarje år den 27 April en mängd glädjeskott, hvilka tidigt på morgonen väckte stadens invånare till hågkomst af den dagen, då ur fyra mörsare, placerade på torget, punschen flödade i strömmar och glädjesångerna ljödo från hvarje hörn till firande af stadens sista stora seger, den, då fyra svenska kanonslupar under kapten Norbergs befäl slogo på flykten 27 norska kanonslupar, en hel flottilj.

Detta bruk, detta årligen den 27 April förnyade segerjubel, der icke allenast kanonerna, utan äfven champagne-korkarne vid den lifliga aftonfesten smällde, upphörde ingalunda vid föreningen med Norge 1814: dagens minne var alltför ärorikt att få ett frivilligt slut, plägseden fortfor till 1828, då en bedröflig händelse gjorde slut på denna nationalstolthetens utgjutelse.

Chefen för den frikår, hvilken bildats 1788, var en major d'Orchimont — far till den gamle generalen, som under så många år, med sitt vackra hufvud omfladdradt af det hvita håret, i lifstiden sågs i en loge på Stockholms kungliga teater, der han sällan försummade någon representation — och *majoren*, en af Strömstads särdeles aktade medborgare, fick tillfälle att se både sina söners, sonsöners och dottersöners krigiska hänförelse vid firandet af den 27 April. Så många år kanonerna än spelat, hade de dock dittills aldrig skadat någon.

Men som nämdt är, kom 1828. På högtidsdagen detta år sprang den ena kanonen, hvarvid den förfärligt sårade en fjortonårig gosse, som med ett skadadt ben och en skadad hand samt i öfrigt illa handterad lyftades upp från marken. Han fick i följd häraf under en långvarig sjukdomsbehandling plikta för äran att ha affyrat den sista kanonen.

Det egendomliga i denna sak var emellertid att den ende, som någonsin blef sårad af de försvarsverktyg, hvilka major d'Orchimont fyratio år förut förskrifvit till stadens försvar, var just hans egen dotterson ....

Helt nyligen, under en mellanakt på Ladugårdslands teatern, träffade sig så att tvänne gamla strömstadsbor, befinnande sig sida vid sida, igenkände hvarandra, hvaraf närmaste följden blef ett kollationerande af fordna minnen, då jag fick höra att jag i »Skuggspelen» vid skildrandet af träffningen i Strömstads hamn den 27 April 1808, glömt omnämna anledningen dertill att minnet af denna dag upphört att firas.

»Men jag känner den icke», svarade jag, »ty då jag flyttade från Strömstad, egde plägseden ännu rum».

Min granne, som just var hjelten i den händelse, jag ofvanföre meddelat, berättade mig att han efter sin olyckliga bragd erhöll af Carl Johan en gratifikation på några hundra riksdaler; men den åtföljdes af ett för staden allmänt förbud att derefter fira segerminnet från 1808. Hans Maj:t tillkännagaf att, sedan Sverge var förenadt med den gamla trätobrodern, några triumferanden öfver vunna segrar icke vidare vore på sin plats.

Ynglingen som gaf anledning till detta påbud, blef sedermera öfverinspektor vid packhuset i Stockholm hr Jakob Lindström. Han har nu genom döden vunnit en herrligare seger.

Emilie F.-Carlén

Chi semina l'egoismo, raccoglre l'ingratitudine — ecco lo stato di Lear.

Ernesto Rossi

Gubben på kyrkogården.

Gubben stiger upp från bordet från det Evangelium
Han nyss satt och läste i sitt lilla, skumma rum.
Tar sin vandringsstaf, som honom följt i många, långa år,
Och med Kristi ord i hjertat *hem* han till de sina går.

Det är *kyrkogården* — målet för hans kärlek och hans
hopp,
För hans *tro*, den »bergspredikan», som har styrkt *hans*
lefnadslopp
Under pröfningar och strider, under sorger, qval och
nöd,
Der ur stumma griften spirar *lifvet*, som *vi* kalla *död*.

Nu den gamle, som nyss landat från ett öde, stormigt
haf,
Går och letar, tyst och skumögd, upp *sitt* hjertas kära
graf,
Der *hon* sofver, som han än i drömmen, än i bönen ser,
Och en bruten, sextonårig lilja, som i döden ler.

Ler mot pappa — *enda* blomstret i hans lustgård, him-
melskt skön,
När hon bad till Gud för honom, barnets sista aftonbön,

Och med knäppta, matta händer, stammade sitt »Fader
vår»
Med en öfverjordisk glädje, skimrande i klarblå tår.

Gubben ibland granna vårdar finner snart en bortglömd
grift,
Men den är så rik för honom, är en evangelisk skrift.
Och han läser och han läser, ögat klarnar mer och mer,
Och igenom grafvens töcken evighetens ljus han ser.

Klockorna i fjerran ringa — och hans *gudstjenst* slutad,
är,
Men ur dödens vackra boning mod till lifvets värf han
bär;
Och nu med en vänlig helsning vinkar örongottets
famn,
Der han sjunker, beder, somnar uti Jesu Kristi namn.

Joh. Nybom.

"Solskin, det er bedst."

Solskin, det er bedst,
Solskin er en Fest,
Som alt Levende til Lyset kalder! —
— Skyggen er dog blid,
Naar den Sommertid,
Sval, beskyttende i Skoven falder!

Bedst er Morgenluft
Naar med Blomsterduft
Alle Kræfter den i Arbeid' sætter,
— Ak! men Maaneskin
Naar det blinker ind
Mellem Birkeløvet Sommernætter!

Storm en høstlig Dag
Er en herlig Sag,
Naar den kaster høit de vrede Bølger,
— Høstens rene Fred
Daler siden ned
Som naar Trøsten efter Sorgen følger.

— Glæden er dog bedst!
Glæden er en Fest,
Som kan gjennemstraale hvert et Hjerte.

— Dog! hvad rører vel
Dybet af vor Sjæl
Stærkt og helligt som den sande Smerte?

Hver en Arbeidsdyst
Skjænker Mod og Lyst,
Naar den alle Sjælens Kræfter spænder,
— Men at synke hen
I Beskuelsen
Er den største Lykke Jorden kjender.

Aar og Dage gaar,
Tiden Væven slaar
Snart med dunkle, snart med gyldne Traade,
Rig og underlig
Skjuler, viser sig
For vort Øie sælsomt Livets Gaade.

Blot vi huske vil:
Alting hører til,
Alt Betydelse og Skjønhed eier,
Alt os kommer nær,
Samles til en Hær,
Der engang skal føre os til Seir!

Helena Nyblom

Gatan.

Hon satt vid fönstret och sydde. Dagen föll knapp in genom den gröna, bläddriga rutan, och huset midt emot hindrade hvarje solstråle att tränga in. Hon bodde två trappor upp i ett litet uselt kyffe, som med ett helsosamt och beboeligt bostadsrum ingenting annat egde gemensamt än den höga hyran. Fönstret stod öppet, men luften, som trängde in från den smala gränden, var qvaf och förpestad af skyltande kabiljohalfvor, lukt af läder, skämda grönsaker och orenlighet, som öfverallt från husen trängde genom slaskrören ut i rännstenen. Hon sydde raskt, oupphörligt, utan att någonsin lyfta upp hufvudet. Hon var rädd att se utåt; gatan förorsakade henne svindel. Hon afskydde gatan. Den föreföll henne som ett hungrigt vidunder; husraderna som gapande käftar, hvilka hvarje ögonblick hotade att sluta sig om oskyldiga offer. Två af hennes barn hade gatan redan slukat, men den yngsta, fjortonåringen, som hon uppfostrat med så mycken kärlek, under så många försakelser, henne hade hon, Gud ske lof, qvar . . .

Hon hade sett bättre dagar, men det hade hon glömt för länge sedan. Hon saknade icke längre hvad hon egt, utan hvad hon ville ega — för barnets skull. Hvad som händt med de två andra, tvillingsystarne, hade hon satt sig in uti, som man sätter sig in i ett oomkullrunkligt faktum. Hon tog det som ett offer, aftvingadt, hon visste inte af hvem, men af någon mycket stark, som ingen kunde beveka. Men nu var det annat. Hon hade gifvit sin skatt, sin blodsskatt: den yngsta var hennes, helt och hållet hennes, det kände hon.

Skymningen blef allt tätare; snart gjorde mörkret hennes arbete omöjligt. Hon ansåg sig icke ha råd att tända lampa så tidigt på hösten, utan satte sig vid fönstret och väntade.

Staden bullrade och flåsade; åkdon rullade, skrikande röster hördes, och ändå visste hon, att hon skulle känna igen de lätta stegen, så snart de ljödo inom grändens område. Hela hennes lif låg i örat när barnet var borta, i blicken när det var hemma. Om hon bara hade haft mat och kläder nog att gifva det — och små förströelser ibland! Om hon kunnat skaffa henne ljus, luft och solsken, om hon... Tyst! der kom hon ju! Nej, inte än! Så länge hon var! Tänk om!..... På de infallna kinderna flammade en rodnad upp och händerna skälfde till. Åh, så hon kunde inbilla sig. Ett barn! Hvem skulle kunna vara så usel! — Hon var tokig i sin misstänksamhet... det var husväggarne, som skrämde henne... hon skulle inte se ut...

Qvart efter qvart försvann. När klockan slog elfva syntes en qvinna utan ytterkläder, med händerna sammanvridna i ångest, springa från gränd till gränd, från hus till hus och ropa efter sitt barn. Förgäfves .... Gatan hade slukat henne.

Alfhild Agrell

Serenad.

I rytmer jag ville sjunga
så klingande skön och glad
för dig en sång ur mitt hjerta,
en brusande serenad.

Jag tager ej månskensdrömmar
och gör utaf dem musik,
och icke doftande fläktar
från leende blåögd vik.

Och veka, svärmande veka
och ömma näktergalsslag
i trånande nätters dunkel,
dem kan jag ej härma, jag.

Men mins du en dag i Juli
med solsken och frisk sydvest?
Du var i den ystra slupen
en efterlängtad gäst.

Vi styrde långt ut på hafvet
med silfver och skum uppå —
säg, mins du hur djupt dess storhet
smög in i ditt hjerta då?

Du mins det stormande bruset,
som steg emot himmelens höjd,
det kan du ju aldrig glömma,
dess allmakt, dess vidd, dess fröjd.

Så skulle den också vara,
så jublande stor och glad,
min sång, om jag kunde sjunga,
min brusande serenad!

Den första höstdagen.

Du skönjer icke de fina nyanserna i öfvergången mellan sommar och höst. Du tycker, att himmelen är lika varmt blå i dag som i går, grönskan lika saftig och frodig.

Men så en morgon, när du kommer ut, ser du förändringen liksom med ett. Du ser, att den är der, men du vet icke, hur det gått till; men du säger dig sjelf, att nu är sommaren slut och hösten inne. Att man icke sett det förr!

Det blåser friskt. Icke sommardagens blida, smekande luftning, som svalkade, utan en blåst, som rensar alla nakna skrymslen och står i hvarenda kroppens cell som en spänstig kyla, sträckande hän genom rymden som en ungfåle, stark och yster, på dånande hofvar. Och luften är fyld med osynliga, hvassa småkroppar, som svida i ögonen och sticka i huden.

Träden se förblåsta ut, grenen skymtar bar mellan de skrumpna bladen, och då de glesa kronorna liksom frysande svepa sig in kring stammen, kommer du att tänka på en gammal tiggargumma,

som stretar fram mot blåsten, hvilken vindar hennes nötta klädning tätt kring gestaltens knotor.

Det är kallt ute i blåsten, stickande hett, der det är lä och sol.

Balkongerna äro tomma, dörrarne väl stängda.

Och så går du ut på hamnarmen, der du bäst kan höra den kyliga melodi, som stormen spelar derute på hafvet.

Det är som om luften förtunnats och hvalfvet höjt sig och spänts ut, medan jord och vatten liksom kommit dig närmare och linier och färger skärpts under en glasig dager af intensiv klarhet.

Små skira, sidenhvita molnkuddar ligga strödda på ett täcke, i hvars väf inslagets skära ljusblå höljer sig som ett tunnt flor öfver grundlänningens bleka hvitnad.

Hafvet är som en profkarta af bjerta färger, öfver hvilken skeppsskrofven draga svarta streck: som smält silfver mot solen, segt och hårdt som en blågrå flytande flinta, suddigt brunt likt orenadt, vattenblandadt blod, mättadt schagg — grönt samt — längst borta — af en tjockt blå färg, med det hvita skumkråset vällande upp ur tallösa remnor i den färgskiftande duken, som ur en mäktig massa inunder.

Stubbåkrarne längs kusten breda sig ut som en gulnad, vissen äng, på hvilken träddungarne skjuta upp likt tufvor och husen ligga kringslängda som skärfvor af hvit sandsten och rödt tegel.

Men öfver färgprakten sväfvar en stämning af ödslighet och ro. Det är sommarens korta, blossande aftonrodnad, innan höstskymningen kommer.

Och lyssnar du noga till, skall du höra, att blåstens sjungande visa går i moll. Det är som på morgonen efter balen, då dansmusiken ännu tonar i ditt öra som en svag, nynnande dyning.

Festen är slutad, den är endast ett minne.

Och allt detta myckna, som i går var så innerligt närvarande, din egendom och njutning, — — grönskan och blommorna, solens värme och himmelens blånad — — sommaren — —, det ligger nu i minnenas aflägse, vemodigt lockande töcken.

Endast ett minne!

Men timmarne skola kedja sig samman, och genom månskensglimmande septembernätter och frostklara, soliga oktoberdagar skola de knyta sig fast vid den skumma och grå november, då morgondunklet och aftonskymningen räcka hvarandra handen vid middagstid.

Och då, i regn och rusk, i blåst och skur, skola de fina konturerna af minnenas förtrollade töckenland bräcka fram för din syn genom vinternattsmörkret, under en tyst, slumrande musik, till hvilken du skall lyssna i smärtsam njutning. Den skall i svårmod minna om somrar som flytt och den skall fylla dig med längtansfull aning efter somrar som stunda; ända tills de framtida förhoppningarnes sista strängar sprungit och det framfarnas melodier, tungt och sorgset, ljuda i dina öron, då lifvets fest är slutad och du i den sista grå gryningen färdas till ditt sista hem för att sofva den sista långa sömnen.

Ola Hansson. *)

---

*) Originalet till namnteckningen förkom i sista stunden.

Förtröstan på Gud.

Öfver en bildstod af Lorenzo Bartolini.

1838.

Efter *Giuseppe Giusti.*

Som om hon glömt på jordisk tyngd att akta,
Till Honom vänd, som gerna tillgift skänker,
På sina knän hon kroppens börda sänker,
Och händerna hon fäller sakta, sakta.

En domning och ett lugn, från himlen bragta,
Ha minnet söft af verlden och dess ränker,
Men som en blixt af högre ljus det blänker
Kring ögonen, som uppåt, uppåt trakta.

Och hon tycks säga så: »Om allt bedrager,
Som var mig ljuft, och om för sorgens pilar
Ett hopplöst mål i lifvet jag är vorden, —

O, herre, full af tröst min ande tager
Sin tillflykt i din famn och der sig hvilar,
Fyld med en kärlek, som ej är af jorden.»

C. R. Nyblom

Qvarnström om egna arbeten.

Ett bref till Nils Arfwidsson från Carl Gustaf Qvarnström.

Roma d. 4 Januari 1841.

Redlige vän!

— — — — — — — — — — — — — —

Mycken tack för din kritik öfver mina arbeten! Den var bara alldeles för blomsterströdd och jag igenkänner deri mera den uppmuntrande vännen än den stränge konstdomaren; jag skulle vara nöjd, om de blott i allmänhet bedömdes hälften så fördelaktigt af publiken. Alla de anmärkningar du gör öfver statyerna äro fullkomligt rigtiga. Jag för min del skulle bara vilja tillägga ytterligare en hel hop. De alltför stora loford du isynnerhet ger *Sommaren* kan jag icke underskrifva; med kompositionen af denna figur är jag ej missnöjd, men utförandet — kanske med undantag af draperiet — är ostridigt bland det svagaste på allesammans; när jag gjorde den, satt ännu den gamle Adam qvar i mig. Nu hoppas jag kunna göra något bättre. — Din generalanmärkning öfver det melankoliska drag, som genomgår alla arbetena, anser jag för mycket vigtig och tror den äfven full-

komligt rigtig: det är ett af dessa fel, som man lätt faller uti utan att ana det; en konstnär uttrycker ofta omedvetet något af sin egen karakter i sina arbeten, och detta kan till en viss grad vara fördelaktigt; man måste bara taga sig i akt, att det ej urartar till manér. Det är högst nyttigt att derpå i tid blifva uppmärksam, och af konstnärer får man sällan råd af denna art. — Att du anser basrelieferna för bättre än statyerna, fägnar mig; här i Roma är icke två meningar om den saken; de hafva här af stränga domare vunnit ett för mig lika oväntadt som smickrande bifall — att de hemma icke skulle göra denna lycka, derpå var jag beredd, då de alldeles icke äro beräknade derför. Med den fransyskt pittoreska smak, som bland våra hemmavarande konstnärer med få undantag är rådande och hvilken troligen äfven användes vid bedömandet af basreliefer, så förundrar det mig bara, att man ej rent af förkastat dem. Du säger, man funnit dem för fattiga på figurer för att göra effekt, när de blifva uppsatta. Jag har dock *med afsigt* gjort så få figurer just för att frambringa en enkel, redig och sann effekt — för denna åsigt skulle jag kunna framlägga en hel mängd temligen ostridiga bevis, men jag vill här blott nämna ett par: hvaruti skilja sig hufvudsakligen i kompositionsprinciper de Parthenonska basrelieferna och de senare medelmåttiga romerska? Jo, de förra använda så få figurer som ämnets natur möjligen tillåter, påtagligen för att åstadkomma en lugn, redig och plastisk verkan för ögat, då de senare deremot hafva en stor rikedom på figurer, förmodligen uppkommen endast för att

kunna dölja sin fattigdom på tankar. Samma jemförelse gäller äfven och af samma grunder mellan Thorvaldsen och den nyare franska skolans dåliga basreliefer. Finner man deremot, att hvar figur för sig på mina basreliefer är fattigt komponerad, då är anmärkningen fullkomligt rigtig, och jag har ingenting att säga deremot. — Din anmärkning öfver basreliefen *Jorden* är mycket rigtig, och med hela denna komposition är jag ej nöjd. Jag hade först gjort en annan både rikare och bättre, men den kunde ej inpassas i den olämpliga form, som denna basrelief har, utan att figurerna blefvo för små, och jag måste således göra den som den nu är; jag nödgades äfven slarfva något med utförandet, då den skulle vara färdig på bestämd dag för inpackningen. — Mot ett par andra af dina anmärkningar får du ursäkta, att jag nödgas göra invändningar. Jag vågar bestämdt påstå, att min *Natt* i *hufvudsaken* icke har det ringaste spår af likhet med Thorvaldsens, men deremot en *afgjord* i gruppen af de sofvande barnen, och denna likhet *kunde* icke undvikas, såvida jag vilje följa den antika typen för detta ämnes framställning, och är för öfrigt hos mig lika originel som hos Thorvaldsen. Antiken har i flera reproduktioner alltid framstält natten under idén af gudinnan *Nyx*, som bär i skötet sina sofvande barn *Sömnen* och *Döden*. Ingen har förebrått Thorvaldsen eller andra utmärkta konstnärer att de begagnat denna sköna idé, då de blott förstått att i hufvudsaken gifva behandlingen någon nyhet. Jag har den djerfheten att tro, att min behandling i detta fall är fullkomligt ny, såväl i mo-

tivet som draperingen af *hufvudfiguren* äfvensom hufvudhandlingen af hela kompositionen, som föreställer nattens gudinna (Nyx), som utsänder *drömmarne*, hvilken idé mig veterligen icke förut blifvit begagnad. — Du tycker äfven, att ämnena icke äro bestämdt nog karakteristiska; häruti har du såtillvida rätt, att dylika allegorier kunna svårligen blifva tillräckligt karakteristiska för åskådaren. Jag har dock i afseende på attributer o. d. endast *noga följt* de berömdaste kompositioner af dessa ämnen. Så är t. ex. Thorvaldsens och Guidos *Aurora* ingenting annat än en sväfvande blomsterströende flicka, emedan de gamla poeterna ej gifvit henne andra attributer. Äfvenledes bör Diana eller Luna aldrig kunna förblandas med Natten, då mytologien eger en *bestämd* personifikation (Nyx) för detta senare begrepp. — I basreliefen *Aftonen* (Luna) ser jag äfvenledes, att du inte fullt fattat min tanke. Jag har i Lunas figur sökt uttrycka detta stilla, lugna och allvarligt svärmande intryck, som en skön månskensqväll gör på sinnen, som ännu icke förlorat känslan för naturens djupare poesi. Jag har endast genom denna uppfattning af ämnet kunnat gifva det en originalitet, som det annars skulle saknat. Gerna vill jag dock tro, att den melankoli, du förebrår densamma, mig omedvetet alltför mycket blandat sig deri.

Länge uppmanad af Fogelberg att behandla något ämne ur nordiska mytologien, har jag nu beslutit mig dertill. Jag är nu sysselsatt med en kolossal *Uller*, framställd som hvilande bågskytt i egenskap af jagtens gud. — Här i Roma har i år varit en gudomlig höst

— full sommar utan regn till slutet af November. Detta har dock haft ett farligt inflytande på helsotillståndet. Kopporna och skarlakansfebern ha grasserat jemmerligt. Jag har lyckligt sluppit undan beggedera. Prinsessan Borgheses död väckte här allmänt deltagande och de berättelser derom, tidningarne innehålla, äro icke öfverdrifna. Skandalen med ryssen Demidoff har också gjort mycken sensation; den berättas här af trovärdiga personer med långt flera infama omständigheter än tidningarna nämnt — med ett ord, han har uppfört sig som en äkta ryss. Apollo-Theatern är öppen för karnevalsterminen; jag har hört, att ingen af sujetterna är utmärkt. Fogelberg, som ber helsa dig mycket, arbetar f. n. på *Thor* — — Lef väl och glöm icke bort

din tillgifne och redlige vän

C. G. Qvarnström

Blomsterklagan.

Vårens ljumma vind
kysser knoppens kind
och i eldig fart
bort han ilar snart.

Fjäriln sommarvarm
smeker blommans barm.
Ack, men innan kort
äfven han flyr bort.

Snart är sommarn all;
hösten kommer kall.
Vissna, vissna blott,
då är blomstrens lott!

G. v. Qvanten.

Ett vinterstycke.

Ändtligen skymtade stationshuset fram med det purprade skenet från en röd lykta, som sände liksom en blodig åder ut öfver den myckna snön. Det andfådda skriket från lokomotivets pipa skar ut i natten, och tåget stannade, och den resande unge mannen med fezen på hufvudet samlade ihop all den lifskraft, som stod honom åter efter två timmars samtal med en tysk profryttare, och hoppade ur sin andraklass-vagn.

På perrongen gick stationsinspektorn gravitetiskt af och an med den hoprullade fanan under armen och händerna i lifpelsens fickor. Några stationskarlar ritade kritmärken på en lår, och en ytterst landtlig portier närmade sig med mössan i hand. Men den resande gick raskt genom väntsalen och sprang i den väntande slädan.

Så bar det af på klingande före, och innan han visste ordet af, hade han passerat byns smala gata med de matta lågorna bakom de rimfrostiga rutorna och var med ens inne i den stora, djupa skogen. Han såg sig ikring — och rös.

Öfver hela trakten låg natten, tung och död, och mörkret rufvade i den täta skogen, med sin okända verld af skymmande, svarta skuggor. Snön lindade allt i sin svepduk, och mörka skymtade trädstammarne fram å ömse sidor om vägen, lika två långa, parallela ringmurar. Stjernlös och grå släpade himlen ned mot trädtopparne och försmälte vid horizonten omärkbart med de aflägsna snöfältens entoniga hvithet.

Icke en flägt rörde sig. Icke en döende andning ens från skogsdjupens lönliga gömmor. Allt låg försänkt i dödsslummer, bundet af den frostkalla vinternattens råa köld.

Förstummadt och ljudlöst tyst var allt ikring. Det enda, som hördes, var den dragande hästens skälla. »Klingeling, kling, kling» ljöd den gält, oupphörligt, irriterande, och den resande lyssnade på klockans ljud, och det förekom honom, som dess beställsamma pinglande med ens afbröt hela landskapets högtidliga ro genom att tala om hela menniskolifvets jägtade feberoro och ångestfulla längtan.

Klingeli kling kling, ljöd klockan: små barn små bekymmer, stora barn stora bekymmer . . . sjung om studentens lyckliga dagar . . . ungdomens idealer och mandomens qvartaler . . . älska i lust och nöd, svika i kampen för bröd . . . samhällets väl, det allmännas bästa och politiska hänsyn . . . låtom oss förena oss och dricka en skål för vår varmhjertade vän X . . . aktad och ärad, sörjd och saknad, gömd och glömd . . .

Klingeli kling kling!

Och vid sidan af allt detta var naturens liflösa värdighet så stor, dödens majestät så lockande och så högt.

Oscar Levertin

Balmusikanten.

Af

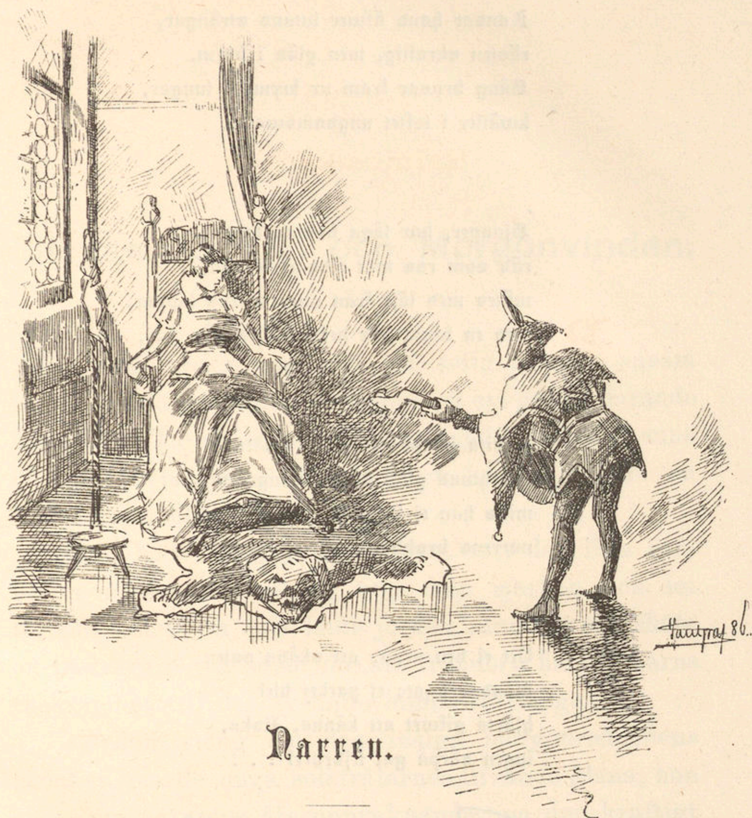
C. F. V.

På bal han brukade piano spela,
Det var se'n långa tider så hans lott,
Och ej som andra hade dit han gått
Att fröjd och glädje med de unga dela.

Jag honom såg på balen sist. Hans hela
Gestalt var lutad och hans hår var grått.
Ett dystert uttryck han i ögat fått,
Och snart han råkade i takten fela.

»Helt visst har gubben varit nyss på krogen» —
En herre strax bredvid för afgjordt tog —
»Att ta emot en så'n — högst oförsigtigt!»

Jag ej till klander var så redobogen:
Kanske ett brustet hjerta takten slog . .
Den takten passade till vals ej rigtigt.

Narren.

Flödar sol genom färgad ruta,
björnhud på tilja simmar däri.
Dåsar borgfru i karmadt eke
tyst wid sitt silfwerbroderi . . .

Timmarne glida så dödligt sakta.
Junidagen blir lång, så lång.
Puckelryggade narren bådas;
Sjunga skall han en munter sång.

Dansar hand öfwer lutans strängar,
rösten skroflîg, men glöd î barm.
Sång brusar fram ur krympta lungor,
kwäller î loftet ungdomswarm.

Sjunger, hur låga kojans dotter,
röd som ros mot riddarens son,
mötes med löje från ungerswens läppar,
med en blick, där det dwäljes hån . . .

Hwita händer sjunka î knäet:
ha, hwad glöd åt sin sång han ger;
mins han ej furuswärd wid sida,
narrens brokiga drägt ej mer?

Wet ej den arme, att skåda solen
bländar ögat; ej parket blef
hjärta gifwet att känna, älska,
ingen därpå gaf lejdebref . . .

Ingeborg Björner

Flickan, Lärkan och Morgonvinden.

En ung flicka vandrade en solig morgon ensam längs den daggstänkta åkerrenen på ett guldskimrande sädesfält. Tusen perlor glittrade rundt omkring henne på gräs och strån. Högt öfver henne jublade en lärka i den blåa rymden.

Hon hade ett ögonblick förut sett den lilla gråbruna fågeln svinga sig upp från marken, och det föreföll henne nu som hade jorden sändt ur sitt sköte en budbärare till solen för att framföra hennes barns tacksamhet till den lysande himladrottningen.

Lärkan sjöng om den rosiga morgonrodnadens skönhet, om de unga solstrålarnes lifvande glans; hon sjöng om naturens återuppvaknande, om den kraftigt spirande säden, om trädens mörkgröna, svällande blad; hon sjöng om sällheten att i frihet lyfta vingarne mot det himmelska ljuset.

Och allt högre sväfvade lärkan i den molnfria rymden, allt mera ljuf och skär klingade hennes stämma. Den unga flickan lyssnade med hänförelse till de aflägsna rena toner, som dallrade ned från skyn. Men slutligen blef det alldeles tyst. Sången hördes icke längre.

I nästa ögonblick sköt lärkan pilsnabbt ned till marken och gömde sig i tufvan, der hon hade sitt bo.

Nu skrattade den röda åkervallmon och hviskade till sina söta systrar och kusiner: »Der ser ni, huru det går, när man vill flyga för högt! På sådant förlorar man bara sin tid och för med sig hem ingenting annat än en tom mage. Den grådaskiga, lilla tokan tänkte höja sig öfver oss alla, och förde dervid ett fasligt väsen. Nu ligger hon fallen till marken och förmår knappast andas, medan vi, som beskedligt stannat qvar i åkern, frodas och pösa af välmåga.»

Och alla de andra små rödhufvorna pladdra bifall till hennes tal.

I detsamma drar morgonvinden sin anda, sväfvar fram öfver nejden och talar med mild röst till den unga flickan:

»Låt dig icke dåras af fåfängligt tal! Lärkan tröttnade i sin flykt, det är sant, men hon återvände icke tomhändt till sitt låga bo. Hon längtade efter frihet och ljus. Hon fick båda delarne, och hon jublade häröfver. Denna glädje, denna sällhet är hennes vinning. Snart skall hon också å nyo trofast höja sin lätta vinge och sin glada stämma, och länge och ofta skall hon jubla i det solljusa blå, då redan de, som nu hånat henne, vissnade sänkt sina hufvuden och begrafvits i jordens sköte. Och när hösten kommit och dagen mulnar, då skall den lilla lärkan flyga bort till sitt hem i skönare nejder. Så skall också du, unga flicka, en gång göra. När din döda kropp sänkes ned i jordens mull, skall din odödliga själ ila jublande till ljusets eviga hem.»

När vinden hade talat, höjde lärkan med återlifvad kraft vingarne och fladdrade mot rymden. Den unga flickan slog händerna samman af salig fröjd och bad en lågande bön. Hon bad att alltid kunna bevara sin själ fri och ren. Hon bad att alltid kunna vara beredd att lyfta vingen från jorden till himlen.

Och morgonvinden hörde hennes bön, och lärkan bar den mot höjden.

Turdus merula.

Signad måltid.

(Öfversättning från Theodor Storm af *—m.*)

De ha dinerat excellent,
Så varmt och lugnt flyter deras blod,
Af menniskokärlek hjertat fylls,
All verlden syns så skön och god.

De skaka hand så vänskapsfullt,
Beundra nöjdt de tömda fat:
Ja, signe du, o store Gud,
Båd' vin och fågel, dryck och mat!

Gudaktighet och verldslighet,
Hur väl de trifvas hop minsann,
Jag nästan tror — Gud nåde mig —
De älska af sin själ hvarann!

›Vid insjöstrand›, teckning af *V. Behm.*

Lyckliga dagar.

Naturen är som andra skönheter, äfven den har sina »lyckliga dagar». Det är dagar, då himlen är blåare än vanligt, solen mera strålande, jorden grönare, vattnet klarare, — då blommornas doft har något aldeles särskildt berusande, då foglarnes sång klingar som ett ändlöst jubel, och vinden är så lifsvarm, så smekande som vore den andedrägten från en slumrande gud. Då känner man en omotståndlig maning att vara lycklig och göra lycklig, i de kallaste ögon kan man då få se en plötslig ljusglimt och på de bittraste läppar kan man då öfverraska ett vänligt leende.

Sitter man då ensam i sitt rum och ser ut mot den glindrande blåa himmelen, kan man på en gång få en känsla af att det någonstädes, der ute i naturen, fins något, som ropar på en, drager en till sig, något som man alltid väntat på, som skall kasta ett plötsligt ljus öfver ens sinne, gifva en aldrig anad skönhet och rikedom åt ens lif, man har en känsla af, att kan man blott öppna sitt hjerta helt och oförbehållsamt för naturens röst, så skola fjällen falla från ens ögon, och man skall se och förstå, och hela den stora, ofattliga oändligketen skall mildt och kärleksfullt sänka sig ner öfver ens sinne.

Denna känsla erfara vi alla, vi erfara den oftare än vi sjelfva göra oss reda derför; men någon gång erfara vi den i all sin styrka, all sin sällsamma lycka och smärta, och då hjelper det icke, om vi äro blaserade eller förståndiga, praktiska eller skeptiska, likgiltiga eller illusionsfria, vi måste för en gång kasta bort allt detta och vara riktigt dåraktiga, om vi hafva mod dertill, eller önska att vi kunde vara det, om vi icke hafva mod. Det är sådana dagar, vid minnet af hvilka man ler åt sig sjelf, och som man dock i djupet af sitt hjerta är stolt öfver.

⁂

Doktor Stolpe var professor i historia, fyrtio år gammal, lärd ända ut i fingerspetsarne, historisk ända in i själen. Man sade, att han gick helt och hållet upp i sin vetenskap, älskade den med passion, lefde endast för den. Folk som tyckte om att uttrycka sig i valda ordalag, sade att han var en »hel menniska». För att endast kunna egna sig åt sina studier hade han förblifvit ungkarl, skytt sällskapslifvet, offrat sin helsa. Men så var han också vid fyrtio års ålder professor och en ryktbar man.

Det var icke för att njuta af landtlifvet, som han hyrt sig ett ensamt sommarnöje, långt borta från staden. Det var för att ostördt kunna egna sig åt studiet af några ytterst dyrbara källskrifter, som han haft den turen att komma öfver.

Men en morgon satt han i sitt rum med sina dyrbara källskrifter framför sig och de vackraste arbetsplaner inom sig, han satt med pennan i hand och såg ut genom fönstret, mot den blåa himmelen, den gröna backsluttningen med sina ekar och aspar och den solglänsande, lätt krusade sjön der nedanför. Så hade han nu setat en hel timme och ännu icke skrifvit en rad.

Saken var den, att naturen hade en af sina lyckliga dagar, och då hjelper det icke ens att vara professor i historia och hafva kommit öfver några dyrbara källskrifter.

Den vissheten hade så småningom trängt sig på honom och fått magt med honom, att der ute fans det en annan källskrift, mycket dyrbarare, mycket rikare, som omotståndligt drog hans håg till sig. Han förstod icke hvad det var med honom, men han kände sig så underligt bäfvande, vördnadsfull till mods, det var som om han stode inför någon ny upptäckt, som om han väntade på att fjällen skulle falla från hans ögon, och han skulle se och förstå. — Hvad? — Ja, det viste han icke sjelf, det var ju ingen mening i detta!

Han såg ner på sina källskrifter, — och han kände sig helt trotsigt stämd; — han hade på läpparne en hädelse mot, — ja, mot den heliga historien sjelf. Och med ett plötsligt beslut kastade han pennan ifrån sig och tog sin hatt och gick ut.

Han stannade på farstubron och sträckte upp sina armar och andades djupt in den sommarvarma luften. Han tyckte att han åter var tjugu år och att han hade rätt att vara det. Och med hastiga steg gick han in åt skogen.

Han lemnade snart gångstigen och gick in mellan träden, på den mjuka mossmarken. Han hörde hur vinden gick fram med långa, susande drag öfver granarnes toppar, och det var

som om hela luften dallrade af fågelkvitter. Han hade en känsla af att nu talade naturen ur djupet af sin stora, rika barm, nu bröt dess hemlighet fram i sång och jubel, nu skulle den lägga sitt hjerta öppet för den, som blott kunde finna det första, lösande ordet. — Och detta ord, det anade han, — det var, som om det rörde sig inom honom, som om det ville tränga sig fram öfver hans läppar, — och dock visste han, att det blott skulle bli ett meningslöst skri, ett skärande missljud. — Han kände sig stå utom, — en främling, — en inkräktare, — fjällen lågo öfver hans ögon, han såg icke, förstod icke.

Han kom plötsligt att minnas en gammal saga, — sagan om riddaren, som dödade draken och, då han förde handen, bestänkt med dess blod, till sina läppar, blef siarkunnig och förstod foglarnes språk. Det låg kanske något i det der? — Men draken! — Å, det är blott i sagan, som drakarne låta döda sig!

Han stannade och skrattade åt sig sjelf. Men skrattet lät icke riktigt godt. — Och sagan låg alltjemt i hans tankar, — draken, — draken?

Han vände om och gick hemåt igen. — En tryckande känsla af ensamhet lade sig öfver hans sinne. — Han kände sig så ensam, så förfärligt ensam midt i all denna naturens skönhet; han tyckte att han var som i ett främmande land, hvars språk han icke förstod, och han längtade, längtade så efter att höra blott ett enda ord, som slog hans öra med välkänd klang.

Ja, så var det, — det var ensamheten, som dömde honom till blindhet. — I naturens bok söka vi fåfängt att läsa, — den talar ett språk, som vi ej längre kunna fatta, — blott i en själ, beslägtad med vår, ett sinne, fyldt af samma längtan, samma famlande, samma lidande, — blott der kunna vi finna svaret på denna gåta, som ständigt hänger öfver oss, — eller om icke svaret, så dock aningen derom, och aningens lycka. En själ, som helt gifvit sig hän åt oss, i hvars minsta gömslen vi fått blicka in, som blottat hela sin dolda verld för våra blickar, och gifvit oss allt, allt, — utan inskränkning, utan förbehåll!

Han stannade och lutade sig mot ett träd. Något liknande en snyftning skakade hans kropp. Ett minne hade trängt sig på honom, ett minne som han under åratal sökt begrafva under sina böckers dam, men som nu på en gång skakat af sig sin börda och låg framför honom i hela sin ursprungliga, sköna, bländande nakenhet.

Han började springa hemåt. Han ville fly undan detta minne och han hakade sig fast vid en enda tanke: arbeta, arbeta! Ja, det var nära att han tänkt: bed och arbeta!

Men då han stod på tröskeln till sitt rum, fattades han af en så förfärlig motvilja, att han vände om och gick ut igen. Han var rädd att han i detta ögonblick skulle kunna komma att hata sina böcker, — han måste kämpa ut sin kamp med det förflutna först, — sedan, — sedan kan det väl åter blifva som förr, tänkte han bittert.

Och han gick ner till stranden, och lade sig i skuggan af en al, — lade sig på rygg och stirrade in i den höga, blåa himmelen, — och mindes, mindes.

Han mindes ett haf, som bredde ut sig i fridfull sommarro, så blått, så oändligt, — han mindes en himmel, som hvälfde sig öfver det, leende, strålande af sol, och smälte samman med det vid horizonten, så att blicken icke fann någon gräns. Och mot detta haf och denna himmel såg han en kvinnogestalt afteckna sig, smärt och harmonisk, med ett hufvud, som satt liksom drömmande nedlutadt på den något för långa halsen. Han mindes en räcka af lyckliga dagar, så lyckliga, som de blott äro en gång i ens lif, — han mindes att han varit tjugutre år, att han kommit dit, till den lilla badorten, för att hvila sig hela sommaren efter att hafva nått det första målet, — att han kommit dit, full af ärelystnad, planer och förhoppningar för framtiden, att han fått se henne, lärt känna henne, blifvit förälskad i henne och glömt både ärelystnad och planer.

Och hennes bild stod åter framför honom så lefvande, — han mindes ord, som hon sagt, blickar, som han mött, leenden på hennes läppar, rörelser, som hon gjort vid det och det tillfället, allt mindes han.

Hon var äldre än han, — hon var tjugufem år, — hon hade haft många beundrare, upplefvat mycket och kanske äfven lidit en smula: — den första tiden hade hon behandlat honom som ett barn, men så småningom hade hon sjelf åter blifvit som ett barn. — Men ändå, — detta att hon var äldre än han, det hade gifvit deras kärlek en alldeles egendomlig prägel. Han hade stundom tänkt att om det icke varit så, skulle han icke hafva älskat henne så högt.

Och han dröjde vid minnet af dessa af en barslig, tanklös lycka uppfylda dagar, ty se'n kom det ett minne, som han var rädd för och ville undfly. Men det lät icke skjuta undan sig, det trängde sig fram, fördunklande allt annat, tills slutligen endast det fans kvar i hans själ.

Det var minnet af en sen Augustidag, som varit så vacker, som om sommaren i den samlat alla minnena från sin förgångna härlighet. De hade gått ut för att se på solnedgången: nu hade

solen gått ned, återskenet på himlen bleknade bort, och de sutto tysta bredvid hvarandra och sågo ut öfver hafvet, som långsamt förmörkades.

Han såg upp på henne och då fann han på hennes ansigte ett utryck, som han aldrig sett der förr och som nästan skrämde honom. Han fick på gång en dunkel känsla af, att hon var honom så främmande, så långt ifrån honom, och han frågade häftigt:

Maria, — hvad tänker du på?

Hon ryste till, såg på honom med en egendomlig blick, en blick som undflydde, hvars uttryck han icke kunde hålla fast, och svarade med en suck:

På ingenting!

De sutto tysta en stund. Nu var det hon, som bröt tystnaden. Hon lade sin hand på hans skuldra, såg ängsligt forskande på honom och frågade med en darrning på rösten:

Vilhelm, — älskar du mig, — mer än allt annat? — Nej, svara inte ännu! — Tänk noga på hvad jag frågar dig, — älskar du mig så, att du för min skull kunde uppoffra allt annat, — att allt annat är dig värdelöst i jemförelse med min kärlek?

Hennes röst hade blifvit häftig, nästan utmanande och då han mötte hennes blick, tyckte han sig läsa något liknande misstroende deri.

Han tog hennes hand och kysste den och svarade:

Ja!

Men hon envisades:

Är det riktigt sant, — förstår du, allt, — allt! —

Han svarade åter:

Ja, — allt!

Och han svarade ur djupet af sitt hjerta. I denna stund kände han, att allt annat var honom värdelöst utan hennes kärlek.

Då lade hon sin arm om hans hals och lutade sig in till honom. Och så sutto de länge förenade i en stum omfamning. Då försiggick det på en gång något sällsamt inom honom. Han fick åter denna känsla af att hon var främmande för honom, att det fans något hos henne, som han aldrig skulle lära känna, något som alltid skulle undfly honom, alltid förblifva dunkelt, oförklaradt för honom. Till och med i denna stund, tänkte han, känner jag icke alla hennes tankar, det kan finnas en vrå i hennes själ, der hon gömmer något för mig, — om jag ber henne blotta hela sitt inre för mig, skall hon göra det, — men ändå skall det alltid finnas något, som blir mig främmande, äfven mot hennes vilja. — Och hon blir aldrig min, helt

och hållet, — aldrig, hur länge, hur nära vi än lefva tillsammans.

Denna visshet och känslan af hans maktlöshet gent emot den uppfylde honom med förtviflan. Han betogs af en svartsjuk förbittring mot henne, af ett begär att såra henne, förorsaka henne smärta, och i det han gjorde sig fri från hennes arm, sade han kort och hårdt:

Det är inte sant, — jag ljög nyss för dig!

Hon blef alldeles blek och upprepade tonlöst:

Det är inte sant!

Han fortsatte som förut, erfarande ett grymt nöje i att förstöra sin egen lycka:

Nej, — det är inte sant, — jag älskar dig mer än någon annan kvinna, — men inte mer än mitt kall, min uppgift i lifvet.

Hon såg på honom:

Din uppgift i lifvet!

Han kände hur förbittringen allt mer fick makt med honom, ty han förstod, att han här endast lekte med ord, att det icke var hvad han sade som sårade henne, utan det att han kunde säga det i detta ögonblick. — Och likväl sade han det, sade det på ett brutalt, hänsynslöst sätt, han yttrade saker, som han icke tänkte, och hela tiden var han uppfyld af en gränslös förtviflan öfver att sålunda förstöra sin egen lycka.

Hon svarade honom icke, — hennes ansigte blef hårdt och kallt och utan ett ord till afsked gick hon ifrån honom.

Och se'n, — ja, se'n hade deras lycka varit slut, — de hade kommit allt längre från hvarandra, och då sommaren var slut hade de skilts åt och aldrig återsett hvarandra. Några år derefter hade han fått veta, att hon blifvit gift, och efter ytterligare fem år, att hon blifvit skild från sin man. Då hade han känt tillfredsställelsen af en vunnen seger och lyckönskat sig sjelf till att vara i hamn.

⁂

Han satte sig upp och såg ut åt sjön. Ja, han var ju i hamn, — och likväl, likväl kände han sig i denna stund som en skeppsbruten menniska, han tyckte att han låg uppkastad på en öde strand och spejade ut åt hafvet efter ett segel, — ett enda segel, som förde bud och hopp om räddning.

Och med darrande finger skref han ett namn i sanden, och lade sig ner och tryckte sitt brännande ansigte mot detta namn.

Och det var, som om vinden förde till honom en röst långt från fjerran, en sorgsen hviskning, — det var som ekot af en tanke, som han, sig sjelf ovetande, tänkt under alla dessa år:

Lyckliga dagar!

Tor Hedberg.

Armodets barn.

Efter *Victor Hugo.*

Om detta lilla väsen omsorg bär!
Det har sin storhet: det Guds älskling är.
Förr'n barnen födas hit till verldens vimmel,
De äro stjernor små på höghvälfd himmel.

Gud, som ej glömmer gifmildhetens bud,
Oss barnen ger — tänk, gåfvor ifrån Gud.
Hans vishet tar i deras blick sin boning,
I deras kyss han bjuder oss försoning.

Först deras löje lyckliggör vårt hem . . .
Ack, lycka är en sak, som tillhör dem.
Men få de frysa, skälfva englar blida
Och gråta, om de små få hunger lida.

Vi, som i sjelfviskhetens trältjenst gå,
Vår dom ur oskuldsfulla ögon få,
Om ej från mager kind vi torka gråten,
Ty engelns vård åt oss blef öfverlåten.

Ve, himlen fylls af vredens tordönsröst,
När Gud vill se de små, som oss till tröst
Han sändt i vingar bland vårt skugglifs fasor,
Om han dem återfinner uti trasor.

Göran Björkman.

Sångprofvet.

Hon sjungit en dag i sin enkla vrå,
Hon sjungit af hjerta och själ;
En kännare råkat att lyss derpå:
Nu skulle sitt sångareprof hon bestå,
Nu gälde det väl och ve.

Der stod hon, den unga, vid sexton år,
Allvarlig i sätt och i min,
Så finhylt och skär som en nordisk vår,
Med klarblåa ögon och slätkammadt hår
I färg mellan guld och lin.

Så hög och så rak i sin bondedrägt
Hon stod i den bonade sal
Och helsade lätt, som i vindens flägt
En undrande sippa, den våren har väckt
Bland mossan i solig dal.

Förlägen hon skred till pianot fram
Och djupt efter andan hon drog —
Men plötsligt i tonernas våg hon sam
Lik dansande bäcken, som bryter sin dam
Om våren i mark och skog.

Hon sjunger — och stämman är full och ren,
Den flyter så klart och lätt:
Som fogeln, i flygt öfver stock och sten,
Sig sätter med ens på en gungande gren,
Så träffar hon tonen rätt.

Och kinden blir rödare, ögat ler,
Det bultar i svällande bröst.
Ej dallrande luft i sin sång hon ger,
Ej tonerna blott, nej, hon gifver långt mer:
Hon sjunger med hjertats röst.

Och allt som hon sjunger, en ljusning går
Kring domarens anletsdrag.
En mildare glans han i ögat får;
Men allt som han veknar, han hårdare slår
Tangenterna slag på slag.

Förskräcks ej, du unga, som står bakom
Och märker hans händer blott!
Den gåtan nog löser sig småningom:
Du snart skall få se, när han vänder sig om,
Ett öga, som ler så godt.

Du segrat, och så är din lycka gjord,
Dig verlden har öppnat sin port:
Bland trastarnes växande flock i nord
Din jublande röst skall kring verlden bli spord,
Ditt rykte skall växa stort.

Hur månget ett frö i vår torfva gror,
Som aldrig slog ut i sin blom!
Hur mången en kraft i vårt slägte bor,
Som aldrig fick gagna vår älskade mor,
Så arm i sin rikedom!

När derför du flyger från lund till lund,
Du qvittrande fågel, dig gläd,
Om någon du mött på din sångarrund,
Som hört, när du sjöng i din lyckliga stund
Och sjöng i ditt rätta träd!

Frithiof Holmgren.

Robert Haglund

Ni känner väl Robert Haglund, inte sant?...

Illustratören, etsaren.

Gör ni inte det, så presenterar honom välvilligt hans intime vän Victor Andrén. Och det bra till på köpet, det kan jag försäkra, som också har förmånen att något litet känna den älskvärde konstnären.

Ni har väl ingenting emot att vi några minuter språka om honom?.....

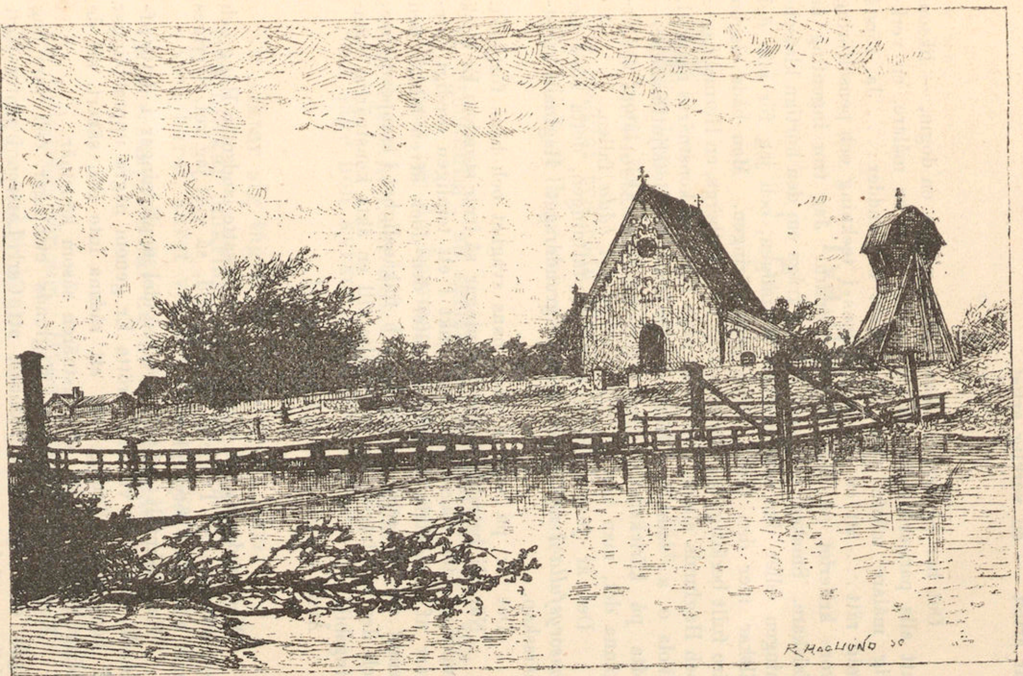
Nej, det var sant. Jag glömde tillkalla herr Ahnfelt, d. v. s. hans »Europas konstnärer». Så der, ja! Luta Er nu öfver mig, så läsa vi tillsammans:

»HAGLUND, *Robert Ludvig*, tecknare, etsare, är född i Stockholm 1844, blef 1861 dekorationsmålareelev hos F. Ahlgrensson samt begaf sig 1864 efter lärotidens slut till Åbo, der han tillsammans med nuv. dekoratören vid k. teatern J. Kr. Jansson målade dekorationer för stadens teater. Efter sin återkomst 1865 gjorde H. fortfarande tjenst vid k. teaterns målareatelier under ett halft år och blef samtidigt elev af konstakademien, der han särskildt egnade sig åt landskapsmålning i den af E. Bergh ledda skolan för detta ämne. Med 1867 vidtager hans bana som tecknare och illustratör. Han blef då konstnärlig medarbetare i »Ny illustrerad Tidning», der han länge verkade, och för hvilken han lemnat utsigter af byggnader och landskap, scener för dagen m. m. i betydlig mängd. Han har äfven utfört teckningar för »Le Monde illustré» i Paris (år 1874), »Illustrated London News», »Ueber Land und Meer» samt »Simirnaja illustricia» i S:t Petersburg. För dessa teckningar har H. gjort resor i Norge, Finland och Ryssland, till Wien 1873, med offentligt understöd, samt till Paris 1878. Bland böcker, för hvilka H. lemnat illustrationer, förtjenar i främsta rummet nämnas »Sveriges historia» (1875—81) samt Nordenskiölds »Vegas färd kring Asien och Europa» (1881). År 1883 utgaf han det vackra planschverket »Varnhems cistercienser-kyrka» med fem etsningar, en konstart, i hvilken H. vunnit en aktningsvärd färdighet. Han har äfven något sysselsatt sig med aqvarellmålning, i hvilken han undervisats af P. D. Holm.»

Ni har kanske inte tänkt på att herrar artister i allmänhet och målare i synnerhet äro de argaste reaktionärer man kan påträffa i vår af ytterligheter, fanatisk reaktion och vild anarkism, uppfylda tid. Det nya hata de af hjertans lust. Men till det gamla [helst antediluvianska], murkna, bräckliga, ruttna står deras håg och sympati. Med quatrocentos rostiga hillebarder och bleknade gobeliner fyller målaren sin studio, och hvem är antiqvitetshandlarens säkraste kund om inte just målaren? Skulle *Ni*, älskvärd läsarinna, måla och hade att välja mellan ett nybygdt palats efter Axel Kumliens ritning och en liten eländig, infallen, mossbelupen stuga med en gär'sgård framför — nog valde Ni, som har skönhetssans, herr Kumliens palats! Men artisten, har en annan mening, minsann! Jag kan parera 100 mot 1, att han slog upp stafflit framför stugan. Ja, kanske han t. o. m. gick fram och sparkade ikull gär'sgården, såsom jag hört en det pittoreska älskande konstnär gjort. Eller tror Ni inte, att han med större kärlek målar af slusken, som han hemtat från gatan för en sup, än han utpenslar de vattrade slingringarne på herr generalens serafimerkraschan?

De ha tydligen ingen smak, dessa herrar.

Se bara på Haglunds etsning här bredvid! Den föreställer, tror jag, Torsångs kyrka i Dalarne.... Men natur-

Torsångs kyrka i Dalarne. Etsning af *Robert Haglund.*

ligtvis gick han inte och ritade af någon splitterny, fin och putsad dôm, utan en så'n der bondkyrka! Saken är den: han är artist — en verklig artist.

Det har på senare tiden blifvit nästan en dogm, — liksom att alla parisare måla grått i grått — att en målare, en verklig målare måste vara en slarfver och sudder.... Ja, förstå mig rätt... att en viss nonchalans i teckning och penselföring vore kriteriet på den äkta konstnärn. Jag tror ingenting är falskare. Smaken kan vara olika i fråga om den hurtiga klatschningen eller den omsorgsfulla målningen, och jag för min del älskar mer den raska, breda penselföringen. Men båda slagen äro fullt berättigade. Derom vittna en Wahlbergs, en Hermelins — och Haglunds alster. Sättet att måla beror på konstnärns naturell, skola o. a., samt — i fråga om det minutiösa detaljutförandet — ofta på kärleksfull pietet mot föremålet. Och, låtom oss erkänna det, man kan gå till ytterlighet i *båda* fallen.

Det är just denna *pietet* i uppfattningen, detta *vårdade, omsorgsfulla* i utförandet, som är grunddraget i Haglunds konstnärsskap.

Det är på samma gång hans svaghet och hans förtjenst.

När Ni betraktar hans teckningar så irrar stundom Er blick omkring utan någon fast hållpunkt i ett temligen oredigt virrvarr af smådetaljer, men så möter den dock äfven bilder med jemnt afvägd, sann ljusstyrka och finkänslighet i kompositionen, och der smådragen sammansmälta till en äkta konstnärlig stämningsbild....

Ännu en gång: se på etsningen!

Med undantag af vår i London bosatte landsman Hägg och den lofvande A. Tallberg, är Haglund, så vidt jag vet, Sveriges ende etsare af betydenhet.

Herr Ahnfelt gaf oss nyss en del upplysningar i detta afseende, och jag vill inte trötta Er genom några upprabblingar af konstverk. Troligt är, att sådana inte roa, säkert, att de aldrig ge någon bild af konstnären såsom konstnär.

Konnässörer berömma Haglunds etsningar, och vare nog sagdt om jag vidare nämner, att Carl Larsson i vinter tagit lektioner af honom i denna konst.

A. Afdn.

Två dikter.

I. Den värnlösa.

on kom med hjertat så gladt, så lätt.
Till hufvudstaden hon tagit biljett.
Ur hucklet två röda kinder lyste,
En blick så klar och en mun, som myste.

»I Stockholm», så skrifver Charlotte, hennes vän,
»På dans får du komma, på bröllop se'n.»
Hur bjert hon ser allt i den kulna dimma,
Som såge hon kyrkor i julljus glimma!

Nu saktar sig tåget, det sänder ett skri.
Hon blickar omkring sig så stolt, så fri.
»Kom bara», skref vännen, »du ej skall rädas,
På herrskapsvis får du bo och klädas.»

En folkström rör sig. Hvad sorl och larm!
Men ingen räcker henne sin arm.
Hon tänker på hemmet, den stillsamma ängden,
Då fram hon nu förs med den böljande mängden.

Så tillitsfullt med en vänlig nick
En vandrare spörjer hon till — han gick.
Der kommer en annan: Hvar skulle hon hamna?
Hvar får hon sin kära väninna väl famna?

En tredje nalkas. »Hvart vill hon hän,
Så ensam, så ängslig, så vacker, så vän?
Skall här hon stå så frusen och stilla?
Nej, kom blott, följ med mig, min lilla!»

Den fremmande såg, att förstulet hon gret.
Hon visar adressen. — »Om vägen jag vet?
Ja, visst!» Och hon tror den smekande rösten
Och följer, tacksam åt skänkta trösten.

Hon kom från stranden vid granars skog —
O hvart, liten ärla, hvart var det du drog?...
Hur många ljus bland de speglande vatten
Der darra som gråt i den mörka natten!

II. Den förnedrade.

ur tryckt af nesliga bojor
Är ej vårt samhällsskick!
Inunder den glänsande ytan,
O sänk blott en gång din blick!

Bland alla de giftiga svampar,
Som ymnigt frodas der,
Vid en blott jag nu vill dröja,
Vår nya tids hetär.

Hvem är hon? Hvar bor hon? Jag vet ej.
Hon skimrar — och döljs i en smyg;
Den lysande verldens vrångbild,
En ros — men af papper och tyg.

I strålande lyxbutiker
Hon ställes på exposition:
En drottning i mantel af siden,
En drottning med nöden till tron.

Som kindernas smink bedräglig
Är lyckan, hon låtsar, en min;
Och något af gränd i parfymen
Förråds, om än aldrig så fin.

I bred kolumn statistiken
Summerar de armas tal,
Allt större tribut de lemna
Till fängsel och hospital.

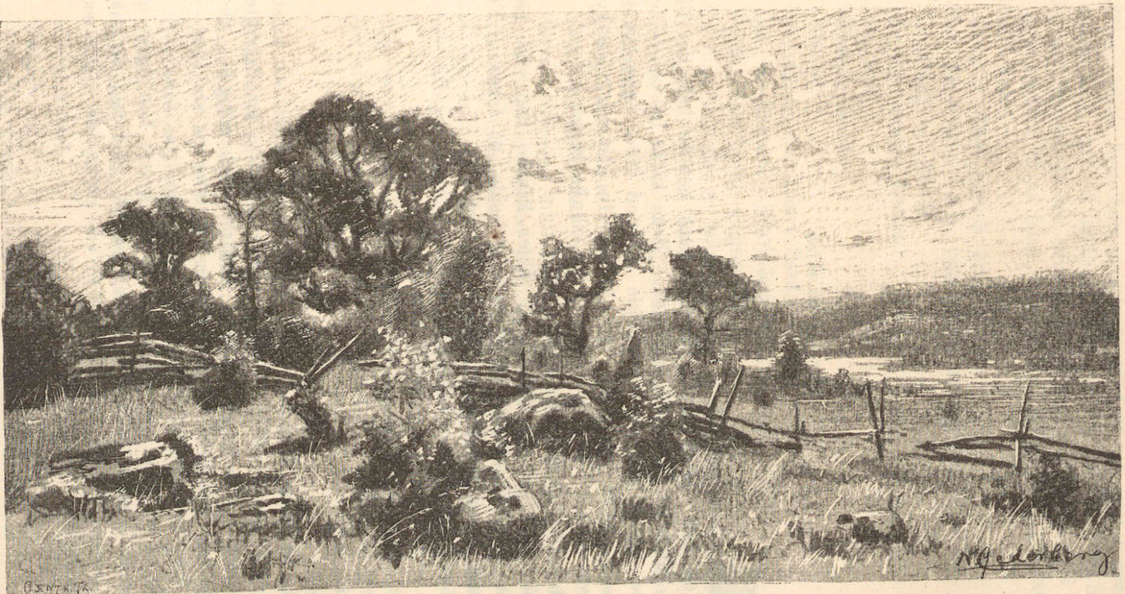
Allt spädare offren blifva,
Förfallet allt fortare går;
I dag liten lilja knoppas,
I morgon hon vissnad står.

Jag ser henne på den marknad,
Der lustarne äflas om plats;
Der afnött är verldsstadsfernissan
Bland samhällets bottensats.

Jag ser henne, aktad af ingen,
Der som på en cirkus i ring
Med feber och lefnadströtthet
Hon galloperar omkring;

Med läppar till leenden vridna
Och hjertat så tungt som bly,
Hon dansar, hon jägtar, hon stormar
Om göms och glöms — för en ny.

Lotten von Kræmer

Sommarbild af *K. Cederberg.*

Tea.

Skizz till en skizz.

m hon störde?

Nej, hon störde inte. Och så stack hon in hela det lilla yfviga hufvudet genom dörrgläntan. Kom så in hel och hållen, trippade öfver golfvet och böjde sig ned öfver hans skuldra för att se, hvad han skref för något. Hu, det var visst ryslight lärda saker! Trodde han, att hon skulle begripa dem!

Åhja, det trodde han nog.

Då fick hon väl läsa dem. Eller kanske han ville läsa en sida högt för henne. Men bara en sida, på försök. För hon skulle passa puddingen, som stod i ugnen.

Ja, om han fick en kyss.

Ja sedan, men han skulle läsa först.

Nej, kyssen först.

Nej, *läsa* först!

Åhjo — — ? !

Nej!

Nå, så läste han då. Han hade henne i knät och måste hålla henne om lifvet med högra armen. Skötte manuskriptet med venstra. Alla de lösa bladen fladdrade och slängde. Och så kände han hennes ljumma andedrägt alldeles på sin kind — så icke blef det mycket allvar med läsningen.

Och så när han var på halfva sidan, kysste hon ordet ur munnen på honom midt i en grann period, gled ned ur knät och ut genom dörren. Han hann ej ens protestera. Den satans puddingen!

⁂

Eller också kom hon smygande så tyst, så tyst i dörren. Det skrek nog litet i gångjärnen, men det märkte han icke, förstås, för det hörde till rôlen. Så öfver golfvet och ett par hvita små händer öfver hans ögon. Han hoppade högt i stolen af förskräckelse.

»Gissa!» Med hemsk grafröst.

Han funderade. Nej, han kunde inte gissa.

»Dumbom — *försök!*»

»Är det moster Lotten?»

»Nej.»

»Kanske Bob?»

»Åhnej!»

»Ja, då är det säkert Sara.»

Det var köksan. Sextioårig och ful som stryk.

Fy!! Han borde skämmas!

Så fick han sig en riktigt duktig lugg, för att han gjorde sig till. *Sara!* Hade Sara sådana näfvar, hon. Var så god bara, min herre. Och så knöt hon dem midt under hans näsa. Hvad befalls?

Åhnej kanske inte rigtigt. När han tänkte rätt på saken. Nej, hon skulle tro det.

»Dessa händer, min herre, dessa händer ha nyss högstsjälfva värdigats laga en biff för Er kolossala aptit. En blodig, sådan Ni i Er kannibaliska smak åstundar den; med mycket, mycket lök, och som nu väntar på Edert middagsbord, ifall Ni behagade afbryta Er tvifvelsutan särdeles intressanta sysselsättning.»

Och vid dörren, med en djup nigning:

»Er slafvinna serverar Eder. Befall, min herre.»

Efter middagen vid kaffet.

Han i soffhörnet. Barskt:

»*Tea!*»

Hon med ställningssteg:

»Jaha!!»

»Cigarrer!»

»Jaha!»

»Cigarrkopp!»

»Jaha!»

»Ett glas konjak.»

»Nehej!»

»Hvad — — ?»

»Nehej!»

»Åh, söta gumman. Bara ett endaste lite' glas. *Bara* för den här gången.»

»Så sa' du i går också.»

»Ja, men jag skall vara så snäll, så snäll.»

»Hur snäll?»

»Så här snäll!»

Han fick henne om lifvet och bredvid sig i soffan, hennes ansigte mellan sina händer och en — två — tre — fyra kyssar.

»Nåja. Släpp mig då. Men *bara* för den här gången.».

Hon slog i spetsglaset i skänken. Och tände hans cigarr; drog själf ett par bloss, innan hon lämnade honom den. Så fick hon ned röken i bröstet och började hosta förskräckligt. Han skrattade. Fastnade det i halsen?

»Tyst!» Hostningar.

Skulle han bulta henne i ryggen.

Behöfdes ej. Var bra nu.

»Ja, så går det, när barnungar ska röka.»

»Hvadbefalls? Barnungar!»

»Ja, just barnungar».

Han menade väl icke tillfälligtvis, att hon vore barnunge. — Jo, just så menade han.

Åh, bevars. Hon var fylda tjugu år, och han var bara sex år äldre.

»Bara?»

»Ja, *just* bara», hon härmade hans tonfall.

Och fördenskull skulle han veta, att kvinnorna äro mycket tidigare utbildade än männen, så det var inte värdt han gjorde sig för säker.

Hvem hade sagt det?

Åh, det visste hon väl. Föröfrigt hade han sagt det själf.

Det kunde han inte minnas.

Nej, det kunde hon väl tro. Han mindes inte mycket, han. Mindes han, att han hade fått höns med ris till middagen?

Åhja.

Men i morgon mindes han det nog inte.

Kanske inte!

— — —

— —

— — —

— !

»En kyss?»

»Ja, en kyss.»

»Nu igen.»

»Igen! Jag har inte fått någon efter middagen.»

»Du har ingen förtjent heller!»

»Vill du därmed ha sagdt, att du inte ämnar bönhöra mig? Inte ge mig en aldrig så liten en?»

»Just precis.»

Han — beslutsamt:

»Nå — då *tar* jag mig väl en, då — —»

Upp ur soffan. Hon undan. Han efter. Genom alla rummen. Härs och tvärs öfver vältade stolar, kring om bord och dörrposter. Gud, hvad hon var kvick i vändningarne. Hennes kinder blossade, ögonen logo skälmskt. Gång efter annan var han henne alldeles in på lifvet, hade henne redan i sina händer, tyckte han; men hon gled beständigt undan, hal och vig som en ödla. Han svettades och flåsade och skrattade uppå hvart annat. Sara gläntade på köksdörren och stack in sin röda näsa:

»Herre min skapare, håller dom inte på och väsnas som barnungar nu igen.»

Till sist snafvade han öfver sängkammartröskeln. Föll raklång på mattan. Då blef han förtretad och visste ej, om han skulle bli ond eller skratta. Men när han såg hennes förskräckta min, brast han ut i ett litet snopet flatskratt, reste sig långsamt upp och borstade af sina knän med handen.

Så fick han henne fast, lyfte henne på begge armarne som ett barn, lade henne ned på chäslongen och kysste henne — kysste henne —. På lurfvigt hår — glödande kinder — fuktiga läppar — glänsande blå ögon — öfverallt — —

⁂

Sådan i lek. Och allt var mest lek dem emellan. Han ville ha henne sådan, och sådan var hennes natur. Glad, sprittande glad, öm och hängifven.

När han kom från sitt arbete, trött, ofta modfäld och bitter, då var hennes soliga leende och glada skratt som vårdagg för hans törstiga själ — och han drack hennes skälmska behag med ljusnande blickar.

⁂

Dock ej alltid så.

När han dyster och utarbetad satt lutad öfver sitt skrifbord, stödjande sitt brännheta hufvud i handen, grubblande och

åter grubblande på så mycket olöst och oklart i sina yttre och inre världar, då kunde en sval liten hand med ens smyga sig öfver hans panna, stryka undan hans hår, och ett par trohjärtade, ömma ögon — o, så trohjärtade och ömma — se in i hans:

»Georg.»

»Tea — åh, är det du.»

»Du är trött?»

»Nej.»

»Ledsen?»

»Nej.»

»Jo, jag ser det nog. Tala om för mig, hvad som tynger dig. Gör det. Ack gör det, *gör det!*»

»Åh det är ingenting alls, ingenting särskildt — ingenting, som du begriper — —»

Hon blir tyst en stund. En lång stund. Hennes tankfulla ögon bli klara som tårar. Så säger hon, sakta, bäfvande: »Georg.»

»Ja, Tea —»

»Jag är så ledsen».

»Du?»

»Ja, för din skull — din — *din* — *din*, min egen, egen käre pojke — —», armarne om hans hals, hufvudet mot hans skjortveck, ett rundt litet hufvud. Och så alldeles inne vid hans bröst:

»Jag är så ledsen att du skall ha fått en sådan här dum liten nolla till hustru. Ser du, jag ville så gerna, o så gerna kunna förstå allt detta, detta underliga, mäktiga — obekanta — hemska — detta — —. Som trycker dig, ser du. Jag skulle vara vis, mycket vis, bara hälften så vis som du — Ack — — ack — — *ack* att jag skall — vara — — vara — — *Hvarför*, säg då Georg, *hvarför* skall jag inte kunna fatta — dig — —»; hon snyftar.

Så kysser han henne och skrattar.

»Det är lyckligt, som det är», säger han.

Hon gråter tyst och han ser på med ett leende.

»Lyckligt som det är — lyckligt som det är — Du är min ros, ser du, och mina ögons fröjd. Du får inte gråta dina vackra ögon röda. Hör du. Hör du. Låt mig se dem — så — så — Var nu glad igen. Så länge jag har dig, *dig*, förstår du, då — ja då bry mig alla världens sorger föga —.»

Han reste sig upp:

»Ingenting. *Ingenting!*»

— —

»Och nu, min fru, kappan på, hatten, muffen. Härlig qväll. Lite kallt, men månsken. En timmes promenad på dagens arbete, och så på teatern tillsammans och se Trollflöjten. — Var inte det en härlig idé —?»

Och när de stodo i tamburen, skrattade hon så hjärtligt och friskt åt hans pojkaktigheter, som om aldrig tårar funnits i världen. — —

Fram och tillbaka. Fram och tillbaka. Fram — och — till — baka. —

Så hade han gått där, timme efter timme, ljudlöst på den tjocka mattan. Mellan kakelugnen och fönstret, mellan fönstret och kakelugnen och så mellan kakelugnen och fönstret igen. Det hade varit solsken. Den rosenröda reflexen från snön på taket midt öfver gatan, som legat in öfver golfvet ända fram mot soffan, hade dragit sig tillbaka så småningom, så småningom. Från soffan till länstolen, från länstolens urblekta japanerkattun till skrifbordets renfäll, så klättrat upp efter fönsterposten, glidit ut genom rutan, som en sista liten glimt, den korta vinterdagens afskedshelsning.

Nu var det skumt.

Rummet sveptes i skuggor. De vältrade ut ifrån kakelugnsvrån, först lätta skimrande, så mörkare, tyngre, tätare. Hela rummet fyldt. Gaslyktan utanför fönstret tändes. Dess fosforescerande skimmer spelande på fönsterrutans imma.

Fram och tillbaka. Fram och tillbaka.

Den lilla pendylen med Luzernerlejonet slog 5 från kakelugnsfrisen.

Han räknade mekaniskt dess slag. En — två — tre — fyra — fem — Ja, fem — *fem.* —

Han var trött, slö. Icke en redig tanke i hans hjärna; endast ett doft, surrande virrvarr. Bilder, som kommo och gingo, bilder utan gestalt, utan realitet, utan sammanhållning.

Ibland ett leende, nickande, ljust litet hufvud ur fönstergardinens mörka veck. Tea! Endast ett ögonblick! Skuggorna slukade henne.

Så ett buller från gatan. I hans domnade hjärna väckte det genom en dunkel idéförbindelse ett halfglömdt minne. Bjällerklang — gnistrande hvit vinterväg — skratt och rop. En pelskrage, broderad med rimfrost — rödfrusna kinder — glada ögon — — Tea! — — Blott en sekund. — Hans hufvud sjönk ned mot bröstet.

Han hade icke sofvit en blund på de två senaste nätterna. Han hade varit utpinad af oro under hela hennes sjukdom. Nu var hans starka kropp förstörd.

Han sjönk ned i länstolen. — — — — — — — — —

Han vaknade vid att det ringde på tamburdörren. Blott såg förvirrad. Samlade sina tankar. Kände sig först förvånansvärdt lätt och glad. Kom så med ens ihåg hvad han vaknade till. Kände en vild ångest pressa samman sitt hjärta. — —

Det var doktorn.

Han hörde honom gå in i sängkammaren. Han ämnade gå efter. När han kom till dörren, hejdade han sig. Han vågade ej gå in — vågade ej. Det var nu det skulle afgöras. *Nu.*

Han smög sig ånyo in i kabinettet, återtog sin promenad mellan fönstret och kakelugnen och räknade sekunderna efter pendylens knäppningar.

En evighet. — —

Så hörde han doktorns knarrande steg i tamburen. Hans hjärta stannade, när det tog i dörrvredet.

Ljuset föll in genom den öppnade dörren. En blick på läkarens ansigte. Han såg genast allt, allt.

Ett skri, ett förfärligt vildjurslikt skri af smärta, af raseri, undslapp honom; han knuffade undan läkaren, rusade ut i tamburen, fram mot sängkammardörren.

Läkaren höll honom i sista ögonblicket tillbaka.

»Tyst, i himlens namn, tyst. Ni skrämmer ju lifvet ur henne genast, om Ni ej beherrskar Er. —»

Då böjde han ned hufvudet och brast i gråt.

När han sansat sig, ledde läkaren in honom i sjukrummet.

Han stapplade fram som en gubbe, stödd mot hans arm. Sjönk på knä vid sängen, med hufvudet mot lakanet. Fick ej fram ett ljud.

Den döendes ögon sökte honom.

»Georg.»

»— — — — *Tea* — — —»

Fem minuter senare var hon död.

Läkaren och Sara buro mannen sanslös ut ur rummet.

»Badda hans tinningar. Ättika och vatten.»

Detta i dörren. Så utför trappan och ned på gatan. Släden väntade. Han hade ännu åtta sjukbesök till kvällen.

Johan Nordling.

Til Fru Due*).

Fra Fjeldstuen under Egernes Gang
Der høres Toner og sjælfuld Sang,
Man glemmer sit Savn, sin Smerte,
Det er som Trolddom, dog frygter ei,
Man styrer lykkelig did sin Vei,
I Tonernes levende Glem-mig-ei
Jo banker en Moders Hjerte.

H. C. Andersen

*) Detta lilla poem skrefs en Juliafton på »Fjeldstuen» ute på Djurgården under den tid norske excellensen Due bodde der och inspirerades af några visor, som fru D. sjungit för den danske skalden. Det är välvilligt ställdt till »Vårblommors» förfogande af en autografsamlare.

För mycket hjerta.

Till kyrkogården jag vandrade ned
i aftonens stilla timma:
på grafvarnes grönskande, tysta led
låg höstsols sjunkande strimma.

I dödens hem hade vinden dött
och kylande dagg sig sänkte;
och träden, klädda i gult och rödt,
i aftonrodnaden blänkte.

Hvar grönklädd tufva och vård var mig kär,
jag känt dem så länge redan.
Som gosse jag lekte så gerna här
i gångarnes sand . . . och sedan

smög jag hit ned så mången gång
från äflande lif till döden.
Det var mig, som stege en sällsam sång
ur jorden i stilla flöden,

en underbar, svalkande melodi,
som bragte tanken att domna.
Det låg ett ackord af Nirwana deri:
»Vyss, somna . . . för evigt somna!» —

— Så satt jag ånyo på kyrkogård
i qvällen bland grönskande grifter.
jag helsade träkors och marmorvård
och läste de kända skrifter.

Men hvad! den kullen jag såg ej förr.
Så lifsfrisk den ligger och ansad;
en enkel granitsten sluter dess dörr
med doftande rosor kransad.

Ett namn i guld står der hugget blott
och under man låtit skrifva:
»För mycket hjerta han hade fått —
han kunde ej lycklig blifva».

»För mycket hjerta han hade fått,
han kunde ej lycklig blifva!»
Det var som ett lifs historia gått
från orden på slipad skifva.

Och tung kom tankarnes tysta tropp,
Och blicken hängde vid skriften.
Då var det, som stege ånyo opp
de gamla toner ur griften.

Och sakta sjönk aftonrodnadens brand,
men rosorna doftade friska.
Jag satte mig stum på kullens rand
och hörde det hviska och hviska.

Sigot Sandberg

Från vår unga konst.

Fint folk, desse unge konstnärer . . .

Storm efter nyaste modet, den ljusa ulsterrocken dinglande kring knäen, moustacherna framåtriktade och »Hundturken» eller någon annan fyrbenting i hälarne, ungefär så ter sig en af våra unga artister, då han med hatten i nacken tar sig vid tretiden en tittare i torget.

Men hemma hos honom en timme tidigare döljas de vackra vingarne af puppans hvardagliga grått i grått. En faslig bushatt — ju vådligare dess bättre — svajar kring öronen och på den gamla »supfracken» synas tydliga spår efter penseltorkning.

»Ack, att jag voore rööfvarn jag — —», och han gnor med pänseln, så han hvarken hör eller ser. Nu glömmer han hela världen, fröken Pettersson på södra, röken i opris och flickan med hvita fjädern. Färgerna äro allt, och förgäfves knackar det på dörren; han är inte hemma.

De unga konstnärer, hvilkas drag »Vårblommor» bjuda sina läsare, hafva redan med pänsel, mirett och sax vunnit namn, och skola genom sitt rastlösa arbete gå allt vidare framåt.

Kronan i Upsala teatersalong stiger sakta mot taket. Rampen flammar upp, och ridån halas i vädret.

Med tummen på kikarskrufven upphöra damerna att andas. Bråket på andra raden domnar.

Ett räck står spändt öfver tiljorna. Och till rampen träder en ung man med mörka moustacher och atletmuskler på de nakna armarne.

Och *Bruno Liljefors* kastar sig upp i räcket och svänger, så konturerna smälta samman i en enda cirkel. Nu dinglar

han på raka armar. En jättesväng i svindlande fart, en volt, och med armarne i kors står han åter på golfvet, och »teppet falder», som det står i Björnsons pjäser . . .

Liljefors är djurmålare par preferance. Än dåsar kisse i solgasset med halfslutna ögon, än är det en räf, som med gnistrande ögon tumlar om med hundarne kring sig, och än slår höken ned i en orrkull, så det smäller om vingpennorna, och rimfrosten ryker kring enbuskarne.

Det är sol i hans taflor, en sol som värmer utan att bländа.

Liljefors är född 1860. Hans historia är kort, — ty arbete dödar tiden.

Själf tecknar han den i ett bref till förf. på sitt korta, karaktäristiska språk:

»Kom in på målareakademien 79. Gick där 2 år i antiken och studerade sen på egen hand. Varit en smula utomlands».

Längs fram i fonden på »opponenterna» i höstas hotade fem hvita, för en omnibus spända hästar att med vagn och herrskap springa ut ur sin förgylda ram.

Det var Arsenii »hemfärd från Lonchamps», som faran hotade.

Georg Arsenius är hästmålare till professionen. Son till John Georg Arsenius, äfven denne framstående hästmålare, växte han upp bland sin fars hästar, och lärde sig tidigt älska detta nobla djur med de nobla formerna.

Efter aflagd studentexamen fick konstnären 1875 vid 20 års ålder elevdiplom vid Kgl. akademien för de fria konsterna. Så bar det af till Paris 1882, där han att börja med målade hästar på Jean-Paul Lauren's atelier, och i detta moderna Athén har han sedan dess nästan uteslutande vistats med undantag af sommaren, som tillbragts i Bretagne eller Normandie.

Bland hans taflor märkas »Aftonvattning vid husarlägret» (1881), »Hjälphästen» (1883), »Sto med föl» (1884) och den förut antydda »Hemfärd från kapplöpningarna vid Longchamps».

De tre sista hafva varit exponerade på Parisersalonen.

Dessutom en mängd mindre taflor, hund- och hästporträtt. Däribland »Magert bete», »hästhandlarestall», kronprinsens »Alice», hofjägmästaren Setons 7 räfhundar samt ett häst- och ett hundporträtt åt baronessan S. de Rothschield i Paris.

Georg Arsenius.

John Kindborg.

Johan Krouthén.

Ernst Ljungh.

Vilhelm Behm.

Bruno Liljefors.

För närvarande är Arsenius sysselsatt med illustrerandet af grefve Vrangels i Stuttgart utkommande »Das Buch von Pferde», hvartill den berömde tyske hästmålaren Volkers teckningar af den stränge grefven kasserats.

* * *

Högt uppe i ett hus på Mästersamuelsgatan residerar *John Kindborg.* Där står han i sammetskalott fyra timmar om dagen, sjunger om magistraten i Telje och gör landskap. Stora dukar, tomma, hvita dukar och breda ramar bäras upp för de smala järntrapporna och bäras åter ned, förvandlade till taflor af en egen stämning.

John Kindborg har icke alltid varit John Kindborg. Det fans en tid — det är just icke så rasande länge sedan — då han i Törnå såg landskapsmålningens Raffaëlo. Och framför den piedestal, på hvilken han upprest sin vördade mästare, vred han sig om nätterna i andlös vånda. Men snart tog den egna originaliten ut sin rätt, och den unga konstnärsanden började flaxa med egna vingar. Snart blef det »ambition» i hans taflor.

Kindborg älskar de djupa stämningarne, då solen sjunker bakom furuskogen, då skuggorna stå långa, och endast trasten bryter tystnaden. Eller, då månen glimmar i den tysta skogssjöytan, och dimman likt en elfvalek dallrar sakta mellan säfven. För honom är stämningen allt, och för den tvekar han icke att offra sanningen.

Förutom sina stora dukar i olja, som äro för många att uppräkna, och hvaraf vi endast vilja påminna om det nyligen i ett bokládsfönster härstädes utstälda stora vinterlandskapet, har Kindborg utstält några aqvareller, som, gripna direkte ur naturen, utmärka sig för sällspord friskhet.

Allas vår vän Kindborg är stockholmare så väl till börd som lynne. Han föddes i nådens år 1861, gick cirka fem år på akademien och har i likhet med sin vän Liljefors »varit en smula utomlands».

Kindborg börjar blifva populär. Därtill torde bidraga, att hans bild tillika med en skördemaskin, Adelina Patti och en gaslykta kommer att inflyta i en under utgifning varande »svenska firmor och män».

* * *

Både inom litteratur och konst gifvas tvärviggar, som, ringaktande auktoritet och häfd, vid sidan af all farväg bryta sin egen led.

Dit hör *Johan Krouthén.*

Det är som låge det något värmande i hans konst. Jag vet ej, hvari det består. Men det är, som hade ett kvinnohufvud lutat sig öfver konstnären, då han drömde framför staffliet.

Visst är, att hans fader dog tidigt, och att det var genom modrens omsorg, som sonen fick egna sig åt konsten.

Är Kindborg idealare, så är Krouthén realist. Med aktning för detaljerna smyga sig teckning och färg kring naturen. Hans taflor söka efter sanning; stämningen får komma af sig själf.

Krouthén föddes i Linköping, där fadren var köpman. Elev vid akademien i fem eller sex år. 1883 hälsade han på parisarne, som solade sig i Grèz. Men länge stannade han icke, ty inom kort dök han upp i Belgien för att strax därefter slå upp sitt staffli på Skagen.

Våra landskapare synas icke trifvas så bra ute, som de, hvilka göra gubbar.

Krouthéns bästa arbeten äro: »Berglandskap från Bohuslän». »Sommarmorgon» (eges af Göteborgs museum) och den från opponenterna bekanta »Vattenvegetation».

Det är tur för Krouthén att han bor i landsorten. I en hufvudstad är det säkert svårare, att bibehålla ursprungligheten destillerad.

»Ahlgrensonska Konstlotteriet.

— — — I dag kommer artisten *Ernst Ljungh* att klippa silhuetter kl. 12—3 och 6—9 e. m. — — —

Obs. Äfven hundar klippas.»

Det är den nitiske välgöraren Herman Grip, som så annonserar.

Och folk böljar in; en efter en ställa de upp sig med högtidlig uppsyn och tvärbliga i en vägg, tysta likt lam, som också skola klippas. Silhuett efter silhuett faller ned på bordet, en i minuten försäkrar Dagbladet. Och tanterna hålla upp sina mopsar, som sprattla ohyggligt, ty »äfven hundar klippas.»

Ljungh är skåning. Han föddes i Broby 1854. Kom upp till Stockholm vid 17 års ålder för att bli skulptör; gjorde vid Akademien fyra täflingsämnen, som ock belönades, däribland »Kraka med nätet», som förskaffade honom kungliga medaljen 1881. Dessutom har han varit behjälplig med prof. Börjesons Holbergsstaty, Oscar Bergs figurer till Universitetshuset i Upsala

och prof. Kjellberg vid många af dennes arbeten, särskildt med bifigurerna till Linnéstoden.

Emellertid äro hans silhuetter mer kända än hans skulpturer, och man har nästan svårt att tänka sig Ljungh utan saxen i hand.

Och denne svartkonstnärs rykte har äfven spridit sig till utlandet. Sålunda erhöll han 1872 en beställning från Konewkas landsman, den gamle Iwan Turgenjew, som då vistades i Roma. Dessutom har han emottagit anbud från många af utlandets förnämsta illustrerade blad, ss. Fliegende Blätter, Illustrered Tidende m. fl.

Ljunghs senaste arbete är statyetten »I tankar»; en ung dam, som drömmande lutar sig tillbaka.

Last but not least en konstnär, som utan något väsen och utan den stora klockans bing-bång går sin lugna gång: Vilhelm E. Behm.

Det ligger någonting dämpadt i Behms taflor. Det må vara vintermorgonens skarpa klarhet han målar, höstdagens tunga melankoli eller sommarnattens blida halfdunkel, det är alltid, som låge en sordin öfver hans färger.

Behm, som föddes 1859, inskrefs i principen 1877, och blef sedan elev af Holm.

På akademien väckte han berättigad uppmärksamhet för ett vinterlandskap med björkskog; bland hans öfriga taflor märkas »Sensommaren» (motiv fr. Södermanland), ett höstlandskap m. fl.

Vilhelm Behm är typen för den ärlige, samvetsgranne konstnären, som måste och skall gå framåt.

Tingeltorner

Canzon.

Du väna barn, som leker
Med känslor du ej anar,
När ömt min kind du smeker,
Och dunkla blicken spanar
Så girigt forskande uti mitt öga
Som ville der du lifvets gåtor lösa,
Ditt öde jag beklagar, fastän det båtar föga,
Som dömde dig att skatter, som borde en blott egnas,
På alla slösa.

Den friska glans, som glöder
På dina fagra kinder,
Det lätta mod som föder
Trots yttre tvång och hinder
Det glada skratt från dina läppar klingar,
Då smidig du, när dansmusiken ljudar,
Dig svingar som en elfva i valsens yra ringar —
Med vemodsblandadt nöje jag dessa skatter skådar
Som fallna gudar.

De herska för att alla
I pöbelns fräcka händer
Till slut dock hopplöst falla,
Då tidens hjul sig vänder
Och de, som förr af deras gunst ha njutit,
För nya gudar nya offer tända,
Och då de varma böner från deras läppar flutit
Förbytts i vilda skränet ifrån de råa hopar
De fallna skända.

H. A. Riise.

På landet.

Kåseri af *Fr. N.*

ck hvad man andas djupt och känner sig fri, när man kommit ut till sin lilla stuga i skärgården. Besvär har man, men det är så kärt, och långsamt går det att komma i ordning der ute, ty det är så trångt, när det plockas upp ur lårar, säckar och klädkorgar. Och bäst som det är lockas man ut att se på än ett, än ett annat. Än är det en fogel på gren. Han sjunger så vackert, man måste nödvändigt höra. Än är det en blomma man fått syn på, den är man tvungen att ha. Än syns en skuta på sjön, och det är ju så roligt att se hur seglen svälla för vinden, hur skummet fräser kring stäfven och skepparn sitter der så lugn vid rodret med sin snugga i mun.

Mamma får också se till, att inte småbarnen klättra i träden att bryta armar och ben eller att de inte gå till sjöstranden, ty komma de bara dit, så är mamma alldeles säker på, att någon åtminstone sätter en rofva i vattnet. Men vattnet, det lockar så med sitt glitter ur sitt blågröna djup och barkbåtarne sen och »smörgåsarne», hvasspipor och hvita stenar och tusende andra dyrbarheter, som de små älska så högt, draga dem till stranden. Men mamma har ingen ro då de äro dernere. Då få biffstekarne knorra ihop sig till skinnlappar, äggen bli hårda som sten, och de små stek-aborrarne brunsvarta som snus och det, fastän pappa tycker så mycket om när de äro ljusa och saftiga. Men det kan inte hjelpas, barnen måste ju ta's från sjön.

O, den sjön, ja, jag önskar jag aldrig såg den, utbrister den stackars lilla mamma många gånger om dagen; och ändå går hon ned till bryggan på qvällen när hon fått barnen i säng och sätter sig och ser på det lugna vattnet, som nattvinden krusar så sakta, och lyssnar på huru det sqvalpar mot

stenarne, hur det knäpper i några gamla vassrör från i fjol. Och hon drar en djup suck och känner sig så vek och tackar Gud så der i allmänhet utan särskild orsak. Hon flyttar sig närmare sin man, der han sitter och röker på sin cigarr och ser på rökringlarne som gå upp i luften. Hon lägger sitt hufvud mot hans axel och får en klapp på kinden. Och de se hvarandra så der vänligt i ögonen, som de gjorde då de än ej voro gifta. De känna sig som unga ännu en gång då de arm i arm gå upp emot stugan framåt natten.

Derinne är det så qvaft och hett. Myggorna surra. Barnen kasta sig i sina bäddar och kämpa i sömnen mot den flygande ohyran. Mamma lägger täckena på dem och breder ett flor öfver den minstes ansigte. Sen är det natt och hvila äfven för henne.

Leveregel.

Tal *helst* om det, som Du selv har set
Nødig om hvad Dig selv er sket,
Men — enten det saa er smaat eller stort —
Aldrig om hvad Du selv har gjort!

Erik Vøgt.

Barnets frestelse.

»Skall jag eller skall jag ej? . . .
Skall jag ta dig, aprikos? . . .
Ja, men hvad skall mamma? . . . Nej,
Heldre springer jag min kos!

». . . Denna enda, enda blott!
Ingen ser det! . . . Ja . . . men Gud? . . .
. . . . Säkert är det rysligt godt! . . .
Men att bryta sjunde bud . . .?

»Tyst, nu vet jag! Lille bror,
Han skall få min ena hälft!»
— — — — — — — — —
— — — — — — — — —

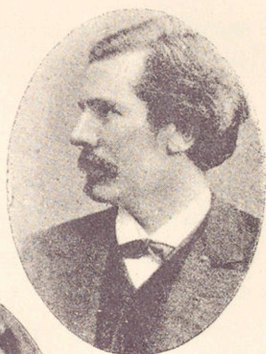
I en hast vardt liten stor:
Aldrig så den grenen skälft.

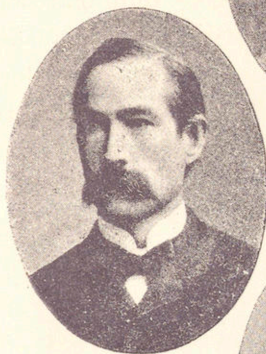
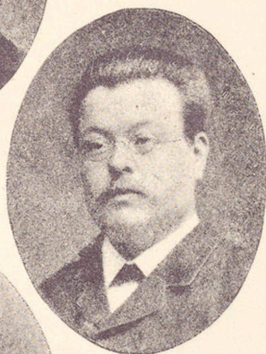
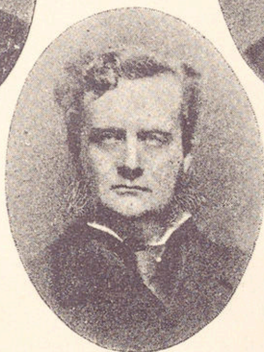
Ed. Evers

Stockholms dagliga tidningspress.

Dagligt **Allehanda** har gamla anor. Dess första uppkomst förskrifver sig från året 1745. Petter Momma begynte utgifva »Politie och Commercie tidningar samt andra för publico nyttiga efterrättelser». Sedan den tiden har tidningen under åtskilliga namn såsom Bore, Svenska tidningar m. fl. fortgått, men har dock alltid i sin rubrik haft namnet »Dagligt Allehanda», till dess 1859 detta namn upptogs af Doktor *K. A. Lindström* såsom tidningens titel, hvilken då blef »Nya Dagligt Allehanda». Efter Doktor Lindströms död 1885 öfvertogs tidningen af *W. A. Bergstrand*.

Tidningens program kan kallas konservativt, i så mått att den söker fullt giltiga skäl för alla reformer, innan de af densamma förordas. Dess uppgift har i alla tider varit att söka värna den svenska konungamaktens integritet och särskildt på senare tider har hon vid flera tillfällen haft anledning att bryta lans med andra kammarens majoritet för dess försök att ingripa på den första statsmaktens rättsområde. Hon står på rent nationel grund och har derför alltid motsatt sig de norska anspråkens öfvervägande in-

V. BERGSTRAND. G. RETZIUS.

R. VALL.

G. TORELIUS. A. JÄDERIN.

E. V. MONTAN.

flytande på unionsförhållandena. Tidningen har vidare alltid sökt att häfda det svenska arbetets rätt genom att städse förorda skydd för den inhemska industrien. Desslikes har ock Nya Dagligt Allehanda kämpat för bibehållandet af vårt gamla historiska indelningsverk och framhållit det såsom den för våra förhållanden lämpligaste försvarsorganisationen, likasom ock tidningen bestämdt motsatt sig de fordringar, som från landtmannapartistisk sida göras för grundskatternas afskrifning.

Wilhelm Bergstrand

Stockholms Dagblad började utgifvas år *1824* af tvenne bröder Walldén, söner af prosten i Arbrå *Nils Walldén*. Två år derefter ingick i redaktionen en tredje broder *Jonas Adolf*, förut anstäld i handel, hvilken snart blef själen i företaget. Från 1834 blef han ensam tidningens utgifvare och efter hand äfven dess ende egare. År 1869 öfverlemnade han redaktörskapet åt sin son, kongl. sekreteraren *Wilh. Walldén*, under hvars skickliga ledning tidningen alltmera utvecklat sig, vunnit mycket vidsträckt spridning äfven utom hufvudstaden och blifvit ett högt ansedt organ med politisk betydelse. Hon har ofta kallats den svenska *Times*. På grund af helsoskäl nedlade W. Walldén

redaktörsbefattningen den 1 oktober 1884, då tidningens ledning uppdrogs åt professor *Erik Vilhelm Montan*, dess nuvarande hufvudredaktör, hvilken alltifrån 1878 varit medarbetare i tidningen på det politiska området.

Hufvuddragen i dess program torde kunna sålunda angifvas: Upprätthållande af grundlagens maktfördelning mellan regering och representation samt af Första kammarens sjelfständiga betydelse; en rättvis skattereglering; en human lagstiftning; ett fritt varuutbyte; kristendomens och samvetsfrihetens helgd; den högre bildningens främjande; folkupplysningens och dermed arbetsklassens höjande; tryggande af fosterlandets försvar och befästande af unionen med brödrafolket.

Ur tidningens senast utgifna prenumerationsanmälan må vidare följande återgifvas:

Stockholms Dagblad skall äfven framgent intaga den *sjelfständiga*, af dagens politiska vindkast och allt partiväsen fullkomligt *oberoende* ställning som tidningen alltid sökt att häfda.

Fosterlandets välgång skall städse vara dess främsta ögonmärke. För detta mål skall det arbeta efter bästa förstånd och förmåga utan alla biafsigter och söka att framgent genom ärligt och samvetsgrant arbete göra sig förtjent af det stora förtroende, som tidningen lyckats vinna.

I *ledande artiklar* skall Stockholms Dagblad söka bidraga till utredning och belysning af alla vigtigare angelägenheter: de politiska, sociala och ekonomiska, likasom särskildt de vigtiga *undervisnings-* och *kyrkliga* frågorna.

I fråga om *notis- och utrikesafdelningen* skall tidningen vinnlägga sig om så vidt möjligt fullständiga, *snabba och tillförlitliga* underrättelser. Utöfver de utrikes telegram, som genom Svenska telegrambyrån tillställas de flesta tidningar, har Stockholms Dagblad fortfarande att påräkna fullständigande telegrafiska meddelanden om vigtigare tilldragelser från egna meddelare.

I de flesta vigtigare hufvudstäder har tidningen egna korrespondenter. I fall något europeiskt krig skulle utbryta, skall tidningen icke sky några kostnader för att genom egen korrespondent erhålla skildringar från sjelfva krigsskådeplatsen.

En granskande öfversigt öfver den *inhemska*, och i mån af utrymme äfven den utländska, *bokverldens* nyheter skall inflyta vissa gånger i månaden. Åt *konstafdelningen* skall alltjemt egnas den största uppmärksamhet.

Afdelningarna för *handel och sjöfart* samt *ekonomiska* intressen, hvilken afdelning redan under innevarande år utvidgats, skall tidningen söka gifva ytterligare värde och intresse. Särskildt må påpekas att de innehållsrika brefven rörande den engelska och den tyska affärsställningen komma att fortgå, och meddelanden från de förnämsta penningmarknaderna att intagas hvarje vecka.

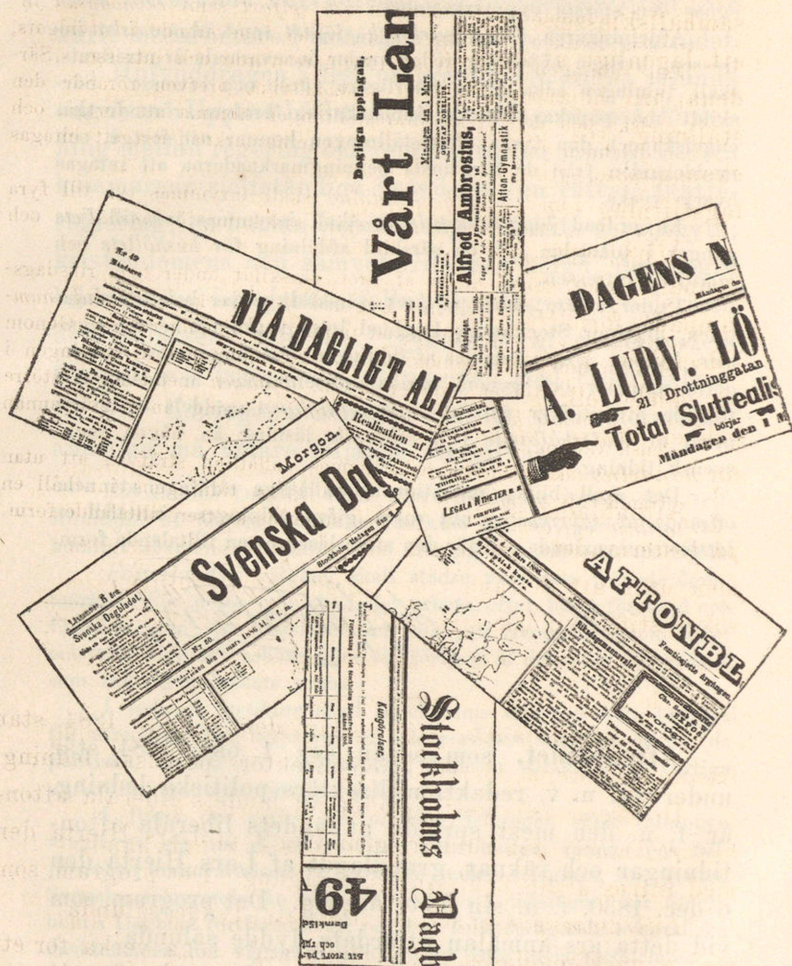
En ordnad *landtbrukstidning* skall inrymmas två till fyra gånger i månaden och en särskild afdelning för *hushållets* och *familjens* intressen.

Under större delen af året, särskildt under hela riksdagstiden, utgifver Stockholms Dagblad hvar vecka ett *sjunde nummer*, hvilket *gratis* erhålles af tidningens prenumeranter. Genom detta nummer och genom talrika dubbelnummer är tidningen i tillfälle att utöfver nyheter m. m. *dagligen* meddela ett större urval af *underhållande* och *bildande* läsning än någon annan svensk tidning.

Det skall blifva redaktionens oaflåtliga sträfvan att utan offrande af *sakrikheten* allt mera gifva tidningens innehåll en *lättläst*, omvexlande och för den stora läsekretsen tilltalande form.

Aftonbladet, som sedan den 1 okt. 1884 står under sin n. v. redaktionsdirektörs politiska ledning, är f. n. den mest spridda af landets liberala aftontidningar och räknar, grundlagdt af Lars Hierta den 6 dec. 1830, f. n. sin 56:te årgång. Det program, som vid detta års anmälan utfärdats, lydde sålunda:

»Aftonbladet skall fortfarande söka verka för ett oaflåtligt framåtskridande på det andliga så väl som det materiella lifvets områden. Det skall fullfölja

Vårt Lan
Dagliga upplagan
Alfred Ambrosius,
Afton-Gymnastik
NYA DAGLIGT ALI
Realisation af
DAGENS N
A. LUDV. LÖ
21 Drottninggatan
Total Slutrealis
börjar
Måndagen den 1
LEGALA NYHETER
Morgon.
Svenska Dag
Svenska Dagbladet.
AFTONBL
Riksdagsmannavalet.
Kungörelser.
Stockholms Dagb
49

sina principer att utan partihänsyn arbeta öppet och ärligt, hofsamt och allvarligt för hela folkets, för alla samhällsklassers bästa. Det skall söka bidraga till ett lagenligt utjämnande af de sociala missförhållandena, till höjande af de olyckligt lottade klassernas ställning, till förbättring af qvinnans rättsliga och ekonomiska vilkor, till blottande af fel och brister i lagstiftning och administration.

Aftonbladet skall fortfarande söka verka för en jämnare *skatte*fördelning, ett efter våra tillgångar lämpadt, förbättradt *försvar*, för *undervisningsväsendets* tidsenliga, kraftiga utveckling och reformerande på en sund, folklig grund, för den *andliga upplysningen* och en större *religiös* fördragsamhet och tankefrihet, för *handelns* och de *inhemska näringarnas* fria förkofran.

Aftonbladet skall i hvarje rättvis sak främst stå på fosterlandets bästa och värna om dess rättigheter, men utan att deltaga i den upphetsningspolitik, som söker stifta kif och strid mellan broderfolk, till glädje och fromma blott för det inre framåtskridandets ovänner och för mäktiga yttre fiender.

I *utrikes*-politiken skall Aftonbladet fullfölja sina frisinnade föregåenden.

De *ekonomiska* och *praktiska* frågorna, *handel* och *sjöfart*, *landtbruks-* och *trädgårdsskötsel* skola behandlas med intresse och sakkunskap.

Literaturens och *konstens* företeelser skola följas med synnerlig omsorg.»

O. Petrus

Dagens Nyheter, daglig morgontidning, utgifves i Stockholm af redaktör Rudolf Wall. Första numret utkom den 23 december 1864. Dagens Nyheter var vår första egentliga nyhetstidning. Genom en snabb expedition, en rikhaltig notisafdelning samt populära, underhållande uppsatser i hvarjehanda ämnen jemte en demokratisk grundton vann tidningen en hastigt ökad spridning, så att dess upplaga, som vid början af 1865 var 3,000 exemplar, nu uppgår till 27 à 28,000.

Dagens Nyheter har tagit verksam del i striderna för representationsreformen, för en friare tullagstiftning, för sparsamhet i statshushållningen, för ett rättvisare och jemnare skattesystem, för afskaffande af grundskatter och indelningsverk, för afskaffande af flera personliga utskylder, för vidgad bekännelsefrihet, för folkskolans höjande till bottenskola för *all* medborgerlig bildning, för latinväldets bortskaffande ur den högre undervisningen, samt i öfrigt för alla åtgärder, som varit egnade att undanrödja ståndsskilnaden och höja de arbetande klasserna i materielt och intellektuelt hänseende.

Rudolf Wall.

Svenska Dagbladet. Kompromisspolitikens begynnande framgångar, vensterns seger vid Stockholmsvalet 1884, riksrätten och systemskiftet i Norge, frihandelns menliga inverkan på våra näringar samt ombytet af åsigter hos ett par dagliga hufvudstads-

tidningar framkallade mot slutet af ofvannämnda år Svenska Dagbladet. Denna dagliga tidning vill hufvudsakligen verka för nationalandans höjande, ett ensidigt klassväldes hämmande, det inhemska arbetets skyddande, sjelfständig och rättvis granskning af myndigheters och offentliga personers handlingar m. m. Svenska Dagbladet är derjemte ett raskt och välförsedt nyhetsblad. Affärsafdelningen tillgodoses särskildt, och genom korrespondenser, följetonger samt talrika krönikor söker redaktionen göra tidningen lättläst.

Axel Jäderin

Vårt Land har som politisk tidning i rätt mycket samma program som flera andra af våra politiska tidningar. Vi framhålla derföre här för korthetens skull endast Vårt Lands ställning till *tullfrågan*, der det är protektionistiskt, och till den s. k. *norska frågan*, i hvilken Vårt Land ansluter sig till de afgjordt »nationela» bladen. Det är emellertid icke någon af dessa dagens »brännande» frågor, som framkallat den nya tidningen eller förlänar henne den prägel, som i viss mån skiljer henne från de öfriga dagliga tidningarne. En stor del af det svenska folket tänker och resonnerar ännu öfver tidsföreteelserna så, som dess kristna

uppfostrare och sunda omdöme bjuder, men denna del af vårt folk saknade hittills ett lämpligt organ inom pressen och dess åskådning stod mer eller mindre vapenlös gent emot en annan, som i den offentliga diskussionen framträdde med en viss sjelfskrifven rätt till giltighet. Vårt Land ställer sig på den antydda breda botten af den åskådning, som ännu eger djupa rötter inom vårt folk och söker, i varm öfvertygelse om denna åskådnings riktighet, göra densamma lika offentligt erkänd som hon faktiskt är tillfinnandes.

G. Torelius.

Bygga och bo.

Terziner af

Bias.

I säfven häckar oförtrutet anden,
i furan höres trasten härligt drilla,
med husligt stök hålls ärlan glad i sanden.

Men tärnan trädar stigen tyst och stilla,
med modfäld blick och utan ros på kinden.
— »Säg, hvarför sörjer du, min flicka lilla?

Du har ett fullgodt hemman der vid grinden
med åkrar, ängar, skog och beteshagar,
ett vackert hus i skuggan under linden!»

— »Men hvarje ungersven, som mig behagar,
tycks för mitt hemman, för min boning rygga;
han vill som fågeln under vårens dagar
åt husvill maka sjelf en hydda bygga.»

Fragment

ur några skildringar af

En utopi i verkligheten.*)

Man hade så länge tillropat oss att icke fara med utopier och fantasterier, man hade så länge predikat, att vi icke skulle inskränka oss till att blott rifva ned, då vi ej kunde sätta något nytt i stället, att jag nästan började anse det för en pligt att för en gångs skull uppsöka några af de redan realiserade utopierna och framlägga några af de utförda projekten till nybyggnad. Och så utgaf jag *Utopier i verkligheten.* Med orden *i verkligheten* ville jag antyda, att dessa planer, som ännu dryftas och som framträda i min bok, redan voro utförda på några ställen, och jag ville lugna läsaren med att han hade fast mark under fötterna.

Hvad händer så? En mycket upplyst vän, som sjelf i litteraturen arbetar på framtiden, skyndar att tacka mig för de vackra framtids-fatamorganor jag hade diktat. Der har jag ju igen den eviga historien om Polichinel, som får i uppdrag att meddela publiken, att teatern brinner och som blir helsad med bifalls-

*) Öfvers. från danskan enligt förf:s anvisning.

salvor för sitt lyckade skämt. Det är också en präktig roll, som skönlitteraturens dyrkare ha fått! Applåderas eller uthvisslas, men aldrig tros. Roa och förnöja, men aldrig få lof att upplysa. Hvarför tages ej skönlitteraturen för allvar? Äro vi dömda att vara gycklare? Och har den nyaste konstruktionslitteraturen med sin halfhet i att servera *documents humains* gjort genren mera ansedd? Knappast.

För mig återstod således blott att midt i höstrusket företaga en resa till nybyggnaden i Guise, departementet Aisne, för att som referent afgifva ett otvifvelaktigt meddelande, ett osmyckadt referat om social-palatset eller familistèren, som blomstrar der i snart trettio år, kändt af få, förtiget af många.

— — — — — — — — — — — — — —

Nu återvända vi till hr Godin,*) som fört oss in i nourriceriet eller barnhemmet, en envåningspaviljong i parken, sammanhängande med palatset.

Här äro nu de barn upptagna, hvilkas mödrar sökt sjelfständigt arbete. Dibarnen besökas af mödrarne två gånger om dagen och hemtas om qvällen för att sofva hos modern. Den gamla ingrodda föreställningen, att barnet i de spädaste åren behöfver moderns ständiga närvaro, synes, efter hvad här visar sig, vara ogrundad. Något, som man redan fått fullt bevisadt genom exempel från de många *oäkta* barnhusbarn, som blifvit dugliga och framstående medlemmar i samhället.

Här ligga de minsta i sina vaggor af jern. På ett läger af halm, löst utbredt på botten af vaggan,

*) Familistèrens grundläggare.

ligger ett öfverdrag, som lätt kan aflyftas, när de fuktiga delarne af halmlägret skola borttagas. Detta är den snyggaste af alla barnbäddar.

Men hvad som förundrar mest är, att de små så fort ha kunnat vänjas vid en på visst sätt sjelfständig tillvaro utan modern. De gråta de första dagarne, men snart äro de vana vid sköterskan, och vi sågo med förundran huru de minsta vaknade och blefvo liggande stilla utan att skrika för att tagas upp.

Dessa små tingestar ha redan gjort en värdefull lifserfarenhet: att man icke kan få sin egen vilja fram i allt och minst genom skrik. Hittills har man ju trott, att barnets skrik antydde ett tillstånd af smärta, hvilkens orsak strax borde aflägsnas. Hvem vet, om icke denna klemighet med att tillfredsställa alla den lilles önskningar har alstrat de höga fordringar på lifvet, som sedan göra menniskorna så olyckliga vid minsta motgång. Kanske denna ömma modersomsorg ger den unge falska föreställningar om lifvet, och att det är i vaggan, som de »ideala krafven» uppammas.

Förståndiga ammor hafva blott genom bestämdhet och godhet i förening uppnått sådana resultat med dessa små, att de falla i sömn och vakna utan gråt, vänta tills de få mat utan otålighet. Ett- och två-åringarne äro så förståndiga, tack vare sjelfhjelpsmetoden, att de i kinkiga fall hjelpa sig sjelfva. Dessutom ha de genom ständig samvaro med andra barn, som icke äro knutna till dem genom slägtskap, lärt att begränsa sin frihet med andras. Den, som vill hafva fred, må hålla fred och ej rusta sig till

krig. De hafva lärt att icke knuffa hvarandra, att icke reta hvarandra. De utbildas redan från första timman för samhället. I stället för att lefva barnets osjelfständiga tillvaro, som efterhängsenhet vid föräldrarne eller vantrefnad skapar och hvilket sedan blott kan botas med våldsamma medel.

Kort sagdt, barnen syntes raska och förnöjda, om ej så muntra som andra barn. De voro redan tämda för samfundet! Redan! Men det är sant, vi skola ju tämjas.

Från barnkammaren kom turen till mödrarne i hemmen. Här finnas fyra hundra gifta qvinnor, af hvilka blott hundra ha kunnat finna arbete. Dessa hundra äro de, som sätta sina barn i barnhemmet.

De slippa ifrån arbetet en half timma före männen och köpa så i boucheriet tillredda portioner mat, som i hast lagas färdiga.

De tre hundra sitta hemma vid eldstaden, som är transportabel och anbringas vid en cheminée-mur. De sutto för det mesta och sydde, medan de passade på grytorna. I början var här ett ångkök, der all maten lagades. Detta var hustruns frigörelse på den andra hälftens bekostnad. Nu hade de hvarken barnen eller grytorna, och nu skulle de söka komma in på arbetsmarknaden. Gjuteriet var fullt af män, som voro uppfostrade till det farliga och besvärliga arbetet. Det fans således ingen anledning att afskeda dessa, och qvinnorna visade ingen lust att stå framför de glödande ugnarne eller bära smält jern i tunga, brännande formar och deglar.

Hvad händer? De blefvo sittande hemma, utan sysselsättning, utan barn, utan kök. De gjorde ingenting, men hade ändå plats i regeringen vid bestämmandet öfver mannens genom eget arbete förvärfvade egendom. Qvinnan var således emanciperad, men till en icke arbetande öfverklass, som hade förmynderskap öfver mannen. Det var rättigheter utan pligter. Snart måtte de likväl ha funnit att likställigheten var förryckt, och derpå begärde de tillbaka sina grytor för att ändå göra »gagn för födan». Ångköket förföll, och grytorna kommo till ära och värdighet.

Men nu i dessa dagar har hr Godin sökt skaffa qvinnorna en arbetsmarknad. En mindre farlig och mindre tung än gjuteriet. Han upprättar ett väfveri, och dermed är ångköket å nyo på tapeten, framkalladt af nödvändigheten, och likställigheten fullt genomförd i det omtalade förhållandet mellan man och och qvinna.

— — — — — — — — — — — — —

Tredje dagens morgon afskedsvisit hos hr Godin. Moret gjorde les honneurs medan vi väntade. — — Så kom hr Godin. Han hade *Le Temps* med sig. Mlle Moret läste högt dess premier Paris, som beklagade valens utgång. Sorg och vrede lyste i gubbens ögon, han, som hade sett revolutionerna 1830, 48 och 71.

— Det blir då bara att ta fram bössorna igen, sade han.

— Tror Ni på revolutioner ännu? frågade jag.

— Ännu? Hvad tror då Ni på?

— På evolutioner!

Han fixerade mig med ett egendomligt leende som ett igenkänningstecken och tillade:

— Menar Ni, att folk, som ej längre tro på himlen, som veta, att de blott lefva *ett* lif, skulle låta sig nöja med att vänta på evolutioner?

— Nej, det *menar* jag icke, fast jag säger det:

— Och vet Ni ej, att naturen, som Ni dyrkar, har gjort revolutioner under vulkanperioden, under flodperioden, under isperioden? Tror Ni icke, att revolution är evolution?

— Jo, det tror jag, fast jag icke säger det!

Jag tryckte den redlige gubbens hand och sade farväl till familistèren.

August Strindberg

På judarnes kyrkogård.

(Öfversättning från Ada Christen af —*m*.)

Tankfull stod jag invid grafven,
Som den lärde juden gömde,
Föga lyssnande till förarn,
Som sin stamfar högt berömde.

Men förvånad så jag sporde:
»Säg, hvad denna hopen menar,
Som på grafven med ett mummel
Kastar granna kiselstenar?»

»För de män, vi vilja hedra»
Svar'te han, »oss bjuder skriften
Att på lifvets stig strö *blommor*,
Stenar sedan uppå griften.» —

Från ett bruk så ogudaktigt
Ha vi kristna nog oss renat:
Vi bekransa deras grafvar,
Som till döds vi hafva stenat.

Vårafton.

Vårens dagar, solskensdagar,
Knopp på björk och saft i fur,
Vårens qvällar, vemodsqvällar,
Vek sordin på väckt natur.

Så, du outsägligt kära,
Så, du lilla vännen min,
Hoppets stunder, svårmods stunder
Gå och komma i mitt sinn.

Och jag tviflar, och jag hoppas,
Hoppas, att den sol, som far,
Bringa skall en molnfri sommar
Ljusa nätter, ljusa dar!

En gammal vanlig historia.

Det var tändt eld i kakelugnen. Det sprakade och knastrade. Och lågorna stego opp under ett sakta, darrande sus.

Hon hörde det, där hon låg på soffan med ansiktet vändt mot väggen, olustig och lättjefull. Hon var så nervös, att hon ryckte till vid minsta kny.

Nu ett darrande sus.

Så följde en kort, dof knall.

Eva vände på hufvudet. Hon lade sig på magen, långt framsträckt, och stirrade några ögonblick rakt in i lågorna: hur de än förenade sig som till ett rör af skimrande glas än åter skildes i långa, fladdrande stripor. Skenet purprade hennes kinder. Det började hetta och bränna. Hon vred sig mot väggen igen och slängde schalen af sig.

Hon slöt ögonen och försökte få sofva. Men förgäfves. Tankarna jagade all sömn bort. De växlade, kommo och försvunno, smögo åter fram, ängsligt jägtande. Alla lika sorgliga, inte en, som väckte något hopp.

En så eländig värld! Det fans ingenting, som det var värdt att lefva för, platt ingenting.

Hon, som drömt sig sin framtid så ljus och leende, så fri från bekymmer som hennes barndom varit det, stod nu ensam, öfvergifven, utan skymt af hopp; hon, som städse lärt att förakta det *låga* arbetet, skulle nu själf förtjena sitt uppehälle — träla bland slafvarna. En så eländig värld att gyckla med alla ens illusioner!

Hon stod ensam. Hennes far var död. Så bittert saknade hon honom. Fast han uppfostrat henne som en rik flicka samt sedan vid sin död endast efterlämnat skulder, hade hon ändå ingen förebråelse att göra honom.

Det ringde i tamburen. Eva spratt till, reste sig upp och lyssnade.

»Harald! Hvad vill han.»

Var han den räddningsplanka, försynen slungade åt henne? Nå — ja. Hon kom att tänka på, att hon hört talas om, att hans far just i dagarna köpt Torsborg, ett gammalt adligt slott, som skulle vara storslaget i sin stil, samt att Harald skulle bosätta sig där.

Hon log. Då hon såg sig i spegeln, tyckte hon, hon aldrig sett så bra ut som nu. Hennes hår var rufsigt; det klädde henne bestämdt.

Jungfrun kom in och anmälde herr Fries.

Eva tog på sig en sorgsen, men vänlig min då hon gick ut.

Han deltog som en vän i hennes sorg, sade han. De talade om hennes aflidne far, och Harald beklagade att han inte kunnat öfvervara begrafningen. Han hade varit bortrest. Emellertid hade han ansett som sin plikt att genast vid sin återkomst aflägga ett besök hos henne. Det var den allra minsta vänlighet, han kunde visa.

Eva bleknade. Hon började ångra, att hon tagit emot honom. Det retade henne, att hon kunnat vara så dum. Det fattades bara, att han också frågade, hvad hon nu skulle ta sig till.

De sutto båda tysta och förlägna.

Det var verkligen Haralds afsigt att höra sig för. Han hade tröttnat på ungkarlslifvet och ville nu ha en vacker hustru, naturligtvis. Han hade räknat ut, att unga Eva var *à prendre*. Men hur fan skulle han bära sig åt —

Eva sprang in i sitt rum. Hon hade hört en brand falla ur kakelugnen. Hon kastade in den och sköt ihop kolfnaset på stenarne. Det var ett ögonblicks värk.

Då hon reste sig igen stod Harald strax bakom henne.

Hon kunde inte uppfatta hans hviskning. Hennes hjärta klappade så hårdt. Det var som om en sten fallit därifrån, då hon kände hans hand på sin axel. Han drog henne till sig. Hon lutade sig mot hans bröst, blyg och rädd, stödde sitt hufvud mot hans skuldra och grät.

— Säj, om du älskar mej, Eva, hviskade han. — Säj, om jag får hoppas, eller . . .

— Det ä' ju dej, jag alltid har älskat. Eva snyftade.

Han torkade bort hennes tårar. Hon såg upp emot honom och log. »Nu är det gjort», tycktes bägge mena.

Förtjust öfver att det lyckats så bra, vardt Harald i en hast helt talför. Men Eva hörde inte på. Ofrivilligt gjorde hon en jämförelse mällan Harald och honom, som hon tänkt sig eller drömt om. Den utföll inte till Haralds fördel. Hon ville draga sig undan hans smekningar. Det var ett ögonblick, då hon nära nog vämdes vid tanken på sin framtid, om hon skulle lefva den tillsammans med Harald. Hon utkämpade en het strid med sig själf.

Men med ens rycktes hon bort från sina dumma grubblerier, då hon hörde Torsborg nämnas. Harald spörjde, om hon inte trodde, hon skulle vantrifvas på landet, och hon svarade som en slug kvinna: Skulle jag inte trifvas hos dej, hvar skulle jag då göra't. — —

Då Harald gått, och hon åter var allena, lade Eva sig igen på soffan. All hennes oro var försvunnen. Hon var lika glad som förvånad. Hon kunde knapt tro sig själf — att alt detta var sant.

Hon låg och stirrade upp mot taket. Hon föll i ett slags behaglig dvala. Och hennes tankar smögo långt, långt fram i tiden.

Det var samma gamla dröm, fast hjälten dragit sig tillbaka, fast hjärtats öfversvinneliga glädje ej mer lekte bland rosor och jasmin i kärlekens underbara lustgård.

— Där firas i dag ingen fäst på Torsborg. Där är stilla och fridfullt. Ömt och lent smeker vinden den dofva, soliga luften. Lindarne rista sina grofva lemmar; de yfviga kronorna skälfva.

Sprittande af lif och lust gunga ystra solstrålar i det täta löfhvalfvet. Det glittrar som ett silfverhaf. Men inne i allén darrar ett vekt dunkel, och där vandrar hon helt ensam, men lycklig och stolt. Där är så svalt i skuggan — jämförelsevis svalt.

Hon stannar vid gallergrindarna. Folket, som går förbi, hälsar undergifvet, och hon nickar tankspridt tillbaka.

Och då mörkret brutit in och då dystra dimmor lägrat sig i dälderna nere vid viken, står godsets nya härskarinna vid öppet fönster och spejar ut i tomma rymden. Hon ler med förakt åt dem, som mumla om, hur eländig världen är . . . .

⁂

Med hängifven förtröstan stöder Eva sig på Haralds arm. Hon trycker sig intill honom, som söker hon skydd. Och hon tager inte ett ögonblick bort sin blick från hans.

Det är inte att tvifla på, att de älska hvarandra!

De språka ifrigt, och hon ler alt emällan och skrattar rätt hjärtligt.

Då någon hälsar på dem, böjer hon artigt på hufvudet; och man märker lätt, att hon strax efter frågar sin älskling, hvem det var som hälsade. Hon såg inte det, naturligtvis. Hon är så upptagen af honom.

De spatsera utefter Drottninggatan. Där möta de så många bekanta, och Eva vill visa hela världen, hur hängifvet hon älskar sin fästman.

Eva har lärt sig att (som man säger) ha ögonen med sig. Därför tror hon också, att hon känner människorna. Och hon räknade ej häller ut orätt, då hon antog, att Harald skulle omtalas som en ovanlig ung man, just emedan han tagit henne fast hon var fattig som en råtta. Man skulle prisa honom i alla väderstreck och inte ha nog stora ord för hans uppförande. Och om hon inte visade en oegennyttig och hög kärlek tillbaka, skulle hennes person försvinna, totalt försvinna bredvid hans hederliga barmhärtighetsvärk.

Därför lägger hon också sin oerhörda tillgifvenhet i öppen dag.

När det någon gång händer, att de skiljas på gatan, vänder hon sig om, tag på tag, och nickar åt honom så länge de kunna se hvarandra. Och det fast Harald sagt henne, att det inte är passande.

Men hon vet nog för väl, att mänskorna så gärna förlåta kärlekens dårskap, då den håller sig inom behöriga gränser . . .

Då han om middagarne följer henne hem, gå de länge af och an på gatan utanför och språka. Så ber hon honom vänta tills hon hunnit opp. Hon lägger sig i fönstret och ser efter honom, viftar åt honom.

Det är inte att tvifla på, att de skola bli lyckliga! —

Det var en söndag strax efter paraddags. De promenerade några hvarf i torget. Där var lif och rörelse. Det såg ut som hade det leende vårvädret lockat ut hela Stockholm.

Eva var mer än vanligt upprymd och glad. Hon pratade ifrigt och skrattade alt emällan rätt hjärtligt.

Någon hälsade.

— Hvem va' det, frågade Eva.

— Ekenberg . . . artisten, du vet.

Ovanligt nog vände Eva sig om. Hon vardt mycket blek, då Ekenbergs blick mötte hennes.

— Han ä' på dekis unga pojken, fortsatte Harald. — Han lär också lefva som ett . . . ett . . .

— Det är rysligt skamligt, utbröt Eva.

De gingo sedan båda tysta bredvid hvarandra. Eva hade kommit ur humör.

Förbi hennes blickar sväfvade den tid då Ekenberg och hon träffades dagligen. Hvad de då älskade hvarandra. Det var hennes första, hennes enda kärlek. Ack! då *var* han också en helt annan människa.

Hon visste inte hon, att det var hennes koketteri, som upptändt all den otämda lidelse, som nu behärskade honom, som kastade honom i famnen på andra skökor.

Hinke Bergegren.

Blomman i glaset.

Skogens vilda blomma, att du trifves
Inom glasets blanka, trånga ringmur,
Der din fägring fram i dagen drifves
För att genast sina hjertblad fälla,
Der en fattig dryck från ängens källa
Söker fåfängt hålla dig vid lif!

Ljufvare väl var på gräsets bäddar
Hvila, lyssnande till bäckens qväde,
Se hans fröjdsprång öfver fagra bräddar,
Ljufvare att pryda flickans möte
Med den älskade i skogens sköte
Under sommarsol och fogelsång.

Men du märker ej att lifvet flyger
Bort ifrån dig med den fina ånga,
Som utur ditt milda väsen smyger.
Blott med godt du grymheten vill löna,
Och du blomstrar endast för det sköna,
Och du vissnar utan saknad bort!

J. A. Björklund

Lilla Sirenen.

Lockande är hon och hon fängslar oss, *Piccola Sirena,* inkrupen mellan apelsinträden och vinrankorna, enkel, nästan tarflig, bara klädd i murgröna, skyddad för solen, men skådar fritt öfver viken, jordens skönaste vik.

Jag kom från Pompeji, var litet trött på antiken, men hade kryat upp mig på torget i Castellamare, där droskkuskarne omringade mig och svuro vid alla helgon, att de på ett enda ögonblick, ett helt litet, skulle föra mig till verldens ända, åt minstone till Sorrento, och det för nästan ingenting, bara sex lire, dubbelt hvad taxan fordrar, och naturligtvis en *buona mano,* litet drickspengar på en half lira eller så omkring.

Hvar och en af dessa åkare hade den allra utmärktaste hästen, med hvilken ingen af kamraternes dragare kunde ens i aflägsnaste mån jämföras. Det försäkrade de, under det de sletos om mig. För mig var det alldeles likgiltigt *hvilken* af dem skulle behålla segern, blott de icke innan dess hunnit slita mig i tu. *En* vardt segervinnare och gallskrek af förtjusning, då han väl fått mig i vagnen, och så upp på kuskbocken, mössan på högra örat, den röda sidenhalsduken fladdrande för vinden, piskan i hvinande fart, och hip och hej bar det af längs Castellamares långa strandgata. Sällan har jag åkt så fort, och gladare körsven har jag aldrig haft, icke ens i Småland eller i Telemarken, och dock har jag i de landen träffat utmärkta exemplar, men de ha icke sjungit italienska, och det gjorde Castellamarekusken såsom en hel karl.

En af hans medtäflare på torget hade aflagt de heligaste eder på, att hästen vore ett riktigt eländigt ök, som icke orkade ens släpa sig fram och bestämdt skulle göra mig en olycka. Spådomen hade icke skrämt mig, men kanske hästen, ty han snarare skenade än sprang, så länge vi voro inom stadens om-

råde, men så tog gatan slut, och då var det också slut med skenandet. Pisksnärtarne hade tystnat, men icke kuskens *canzonette.*

I sakta lunk gick det nu, stundom endast steg för steg. Jag gjorde mina anmärkningar, men kusken bara log och sjöng. Nå ja, han hade nog rätt. Hvarför skulle man *flyga* fram genom ett sådant landskap, med utsigt öfver ett sådant vatten? Ju längre man dröjer på vägen, dess större glädje har man af färden. Det är så mycken härlig färg och solguld på klippor och träd, på mark och vatten och luft, så stor rikedom på naturskönhet, att man vill aldrig skiljas därifrån. Åtminstone skulle man vilja göra den färden till sin morgontur hvar enda dag, och den morgonen får då ej vara för kort, och kunde gärna förnyas hvarje afton också. Italien är visst icke öfver alt så förtjusande, som det skildrats, men ingen skildring af landskapet mellan Castellamare och Sorrento skulle kunna gifva ett ens närmelsevis sant uttryck åt hvad man erfar, då man skådar det, och jag välsignar därföre både åkaren och hästen som unnade mig att i fred och ro njuta af denna härliga morgon vid Napolis bugt.

Slutligen masade sig hästen in i Sorrento. Vi foro genom gator så trånga, att två vagnar väl ej där kunna möta hvarandra, men icke, såsom i många andra italienska städer, omgifna af höga, mörka hus som göra en sådan gata både dyster och fuktig, utan hopklämda mellan låga murar, öfver hvilka söderns härliga löf- och fruktträd räcka grenarne mot hvarandra och bilda långa sträckor af saftigt gröna hvalf, genom hvilka solen lyser, utan att bränna, med ljusgröna dagrar, mörkgröna skuggor, en hel skala af gröna skiftningar, välgörande för ögat, uppfriskande och lugnande på samma gång, inbjudande till sorglös ro och eggande till fantasiens lek. Sorrento var Tassos stad.

Så kommo vi till målet för färden. Det var hos »Lilla Sirenen», ett af de bästa gästhusen på platsen, icke så styft och förnämt som Tramontano och Albergo di Tasso, ej heller så dyrt, mer anspråkslöst, ganska hyggligt, nästan älskvärdt. Villa Piccola Sirena har också ett annat namn, hvilket skall locka tyska resande och erinra dem om sirenen vid Rhein. Det är »Lorelei», men ingen annan än en tysk, knapt han, säger det namnet, som als icke hör till denna natur. Rhein och Lorelei i all ära, men med Sorrento ha de ingenting gemensamt. Man vill icke höra talas om dem, då man sitter och ser öfver napolitanska viken.

Detta var också min egentliga sysselsättning. Jag slog mig redan på morgonen ned i en af de små löfsalarne, som bilda ena sidan af den långa trädgårdsgången på terrassen, och så blef jag sittande där dag ut och dag in och bara skådade öfver vattnet, bort åt Ischia längst till vänster, med Posilipo och Napoli långt i fjärran och Vesuvio rakt emot mig, Torre del Greco och de andra hvitskimrande småstäderna mera åt höger. På den utsigten ledsnar man ej så snart under vackra sommardagar i maj. Värden tyckte väl det vara synd om mig, att jag skulle sitta så ensam och bliga ut mellan de af vinstockar flätade tittgluggarne i löfsalen och kom då och då att hålla mig sällskap. Jag önskade honom så långt vägen räckte, upp åt Deserto eller bort till Capo di Massa, men var nog feg att icke öppet uttala den önskan, utan hörde undergifvet på hans prat. Han var napolitanare, talade franska, skröt öfver de sju engelska ladies, som fängslats af lilla sirenen och bott här ända sedan karnevalen, samt längtade efter tyskar.

»Generalen kommer nog i dag», sade han på måndagsmorgonen.

Jag vårdade mig icke att ens fråga hvad det vore för en general.

»I dag kommer generalen bestämdt», hette det på tisdagen. Det gjorde lika litet intryck på mig, och förhållandet förändrades icke under de följande dagarne.

»Generalen är visst med den der ångbåten», hette det på fredagen, och värden pekade på en rök som kom från Capri-sidan.

»Kanske han kommer från Napoli», sade man på lördagen och höll utkik åt det hållet.

Under frukosterna talade de sju ladies också om den väntade generalen, och snart var han äfven under middagsmålen förnämsta föremålet för samtalen. Man uttryckte sina förhoppningar och farhågor i afseende på hans ankomst. Slutligen höll man vad därom. Han måste vara en kär vän till hela sällskapet? Nej, ingen kände honom. En berömd härförare? Det visste man icke. Man hade ej ens reda på hvad han hette, endast att han skulle vara tysk. Värden var visserligen ganska uppmärksam mot sina gäster, dem han redan hade, men de tycktes dock icke betyda mycket i jämförelse med den han väntade, den tyske generalen, vid hvars ankomst han fäste ofantlig vigt. Det var såsom skulle lilla sirenens hela välfärd bero på generalen, och likväl såg hon ganska välmående ut äfven utan general.

»Jag hade en lärd här också», anförtrodde värden mig, »hela vintern och en del af våren. Han var svensk.»

»Åh tusan! Hvad hette han?»

Det kunde värden icke erinra sig, men gick efter främlingsboken och fann där namnet *Hjalmar Strömer*. Ganska riktigt. Den kände föreläsaren och författaren hade låtit Lilla Sirenen fängsla sig i flere månader. Sämre vistelseort kan man ha. Men sirenen är farlig. Man utsätter sig för att förtrollas, så att man sitter kvar på terrassen år efter år. Här satt nu t. ex. en gammal tyska. Hon hade sutit på den platsen sedan hon var ung, och det var nog länge sedan. Då och då for hon ut till Capri och satte sig någon tid under palmen i Paganos trädgård. Så besökte hon Napoli. Men hon kom alltid tillbaka till *Piccola Sirena*. Gumman var svärmisk och döf. Det gjorde mig ondt. Hela historien om hennes landsman generalen gick henne spårlöst förbi. Det gjorde mig *mycket* ondt, ty generalen var utan tvifvel en tapper och krigsförfaren general, fastän ingen i Sorrento kunde ha riktigt reda på den saken.

Då och då slet jag mig ur sirenens våld, lemnade svala trädgårdsterrassen och gick midt i heta solbaddet omkring i den lilla staden, hvilken tyckes vara snickarnes och skräddarnes stad. Jag har aldrig sett så många smeder som i Roma, men i Sorrento blomstrar finsnickeriet. Den gamla tyska damen köpte i hvar vecka ett litet skrin för att taga med sig såsom ett minne. Nu skulle hon själf kunna sätta upp ett stort magasin med små skrin, göra en utställning i München och täfla med Nürnberg, om hon blott någon gång komme hem, men hon kommer aldrig hem. Lilla Sirenen släpper henne icke.

Näst smederna i Roma är det skomakarne som där äro talrika. I Sorrento komma skräddarne näst efter snickarne. De sitta vanligtvis i fria luften, i de små gatorna, som verkligen äro snygga gator, således raka motsatsen till Napolis. Och hvad det doftar här i maj! Idel rosendoft hela staden igenom. Jag mättade mig med den doften och till efterrätt sög jag i mig några apelsiner, som jag köpte för en soldo paret, satte mig åter på terrassen i en af löfsalarne, njöt svalka och skådade öfver Medelhafvet. Nedanför mig, djupt nere på vattnet, gled en stor fiskarbåt, med två karlar och lika många kvinnor vid de långa årorna. En barbent *padrone* stod vid styret. Båten sköt god fart och lemnade en lång ljus strimma efter sig på den krusade vattenytan. Men det var också den enda lefvande del af taflan vidt omkring. Det är märkvärdigt hvad det är stilla på denna del af Medelhafvet. Och likväl är man i granskapet

af en stor stad med mycken handel, och man har midt för sig stora stråkvägen från Napoli till Capri, som besökes af ett så stort antal främlingar. Men ångbåtarne mellan de platserna äro ganska nyckfulla. Det händer att de till och med alldeles uteblifva.

Lilla Sirenens trädgård ligger högt öfver vattenytan, ofvan på en grönskande och blomstrande bärgvägg, som stupar rakt ned i vågen. Till höger under sig har man *Piccola Marina*, lilla hamnen med sina små båtar, och till vänster *Marina grande*, stora hamnen, med stora fiskarfartygen. Men om det verkligen är något lif och buller där nere, så stiger ljudet icke upp till sirenen. Här sitter man ensam mellan vatten och luft, ser ned på de små vågornas regelbundna rullande och upp till den högblå luften, har den gladaste grönska rundt om sig, inandas de härligaste vällukter, njuter tillvarons lycksalighet och tycker, att Arthur Schopenhauer var en stor tok.

Så kommer ett bud från de sju engelska ladies och frågar, om svenske herrn vill vara med om en *tarantella*. Hvad befalls? Jo, om jag ville se på en tarantella, dansad af fiskarfolk i Sirenens lilla matsal? Hela tillställningen kostar bara 25 lire, hvilken utgift delas på Sirenens gäster. Helige Januario! En tjugufem-francs-tarantella i en liten matsal! Nej, sannerligen jag *vill* vara med om det, men för att icke förolämpa de sju engelska damerna, så fogar jag mig efter deras önskan. – Ack, hvilket futtigt spektakel! Nej, nere vid Marina grande kan man få se en verklig tarantella, som icke dansas för betalning, utan för deltagarnes nöje. Det är bestämdt något annat. Jag flyr åter till min löfsal, skådar i den klara natten å nyo bort till eldstoden öfver Vesuvio, vaggar mig igen in i lyckliga drömmar och ler ännu en gång åt Schopenhauers tokiga påhitt.

Men farligt är det att stanna länge hos sirenen, då man ej är ett af landets barn. Man lockas att glömma den öfriga verlden. Bilderna af dem som stå vårt hjärta närmast varda alt otydligare. Minnena plånas ut. Förhoppningarna flyta till sammans med ögonblickets njutning.

Blicken sträcker sig ej längre än öfver Napolis vik. Naturens skönhet och den individuela lycksaligheten äro ej nog för människan. . . . Så är det morgon igen, och nu styr ångbåten från Napoli rakt hit på sin väg till Capri. Jag rycker mig ur förtrollningen, betalar min räkning, fattar min lilla handkappsäck och gör mig redo att klifva utför de i klippan uthuggna många trappstegen, som leda ned till stranden.

»Men nu kommer generalen!» utropar värden.

»Hälsa honom från mig!»

Värden kan icke fatta, att jag reser just då generalen ändtligen kommer. Men sliter jag mig icke nu från Lilla Sirenen, så kommer jag aldrig lös. Bort från förtrollerskan! Och likväl, huru gärna skulle jag ej återvända!

Claes Lundin.

I främmande land.

Der var så rikt, der var så skönt,
Så yppigt och så saftigt grönt,
Varmt solen sken från himlen blå,
Men luften var så mild ändå;
Man andades så fritt, så lätt,
Det var så ljufligt på allt sätt.

I gröna rankors skugga sval,
Bland pelarrader utan tal
Jag gick och gick, och såg och såg
Och fyllde sinne, själ och håg
Med skönhet, skönhet, hvar minut,
Som tycktes aldrig taga slut.

Hur doftrik hvarje blomma var,
Fontänens stråle, huru klar!
Ett perlregn lik den föll ibland
Uppå en blommig flik, en rand
Utaf den sammetsdrägt, som här
Naturens hvardagsklädning är!

Bland trädens grönska, öfverallt,
Stod någon underskön gestalt
Af snöhvit marmor fram, liksom
Han ur det gröna dunklet kom
Blott för att se hur ljust det var,
Der solen lyste, varm och klar.

Men midt i detta öfverflöd
Af färg och glans, af sol och glöd,
En längtan i mitt sinne kom,
En längtan att få vända om
Från denna underfulla prakt
Till någon enslig hemlandstrakt.

En längtan efter furors sus
I sommarqvällen, lång och ljus,
En längtan efter bergen blå,
Hvars toppar ibland skyar stå
Och efter källans friska språng
Konvaljens doft och trastens sång.

Jag vet nog det är fattigt der,
Der fins ej färg och glans, som här,
Der finnes ingen kejsarstad
Med blott palatser, rad vid rad,
Med hjeltestoder på hvart torg,
Med gyllne örnar på hvar borg.

Men der fins sjö och skog och strand,
Och frihet fins det i mitt land;
Ack, ack! för mig det öfvergår
— Fast kanske ingen det förstår —
Det sköna, rika landet här,
Ty der — mitt hem, mitt hem är der!

Mathilda Langlet.

INNEHÅLL.

Text.

Tecknet * utmärker stycken i bunden stil.
De tre med parentes omslutna styckena äro af en enskild autografsamlare välvilligt stälda till kalenderns disposition.

Illustrationer.

För redaktionen: *Alvar Arfwidsson.*
Tryckeri: *Kongl. Boktryckeriet.*
Illustrationerna: *Central-Tryckeriets Fotokemigrafiska Anstalt.*
Pappersleverantör: *Grycksbo pappersbruk.*
Distributör: *E. A. Tegnér.*

Sv. Litt. Kalender